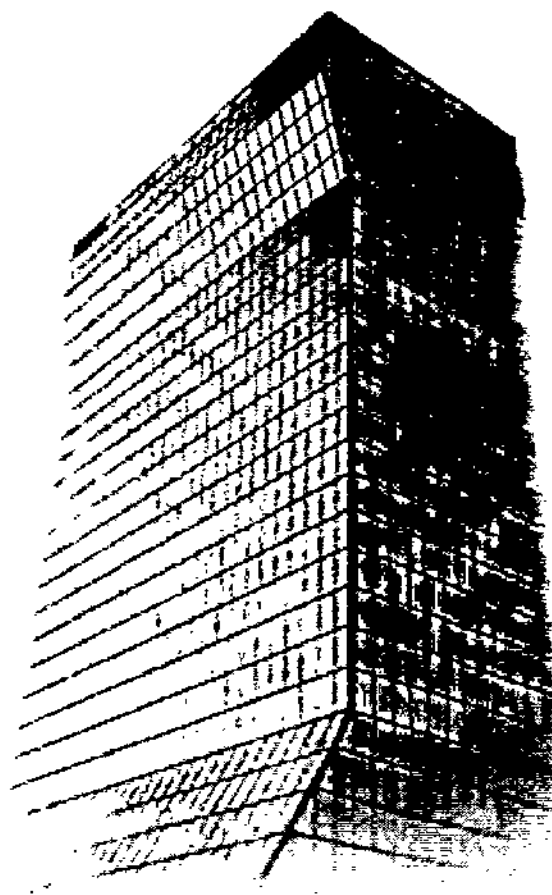




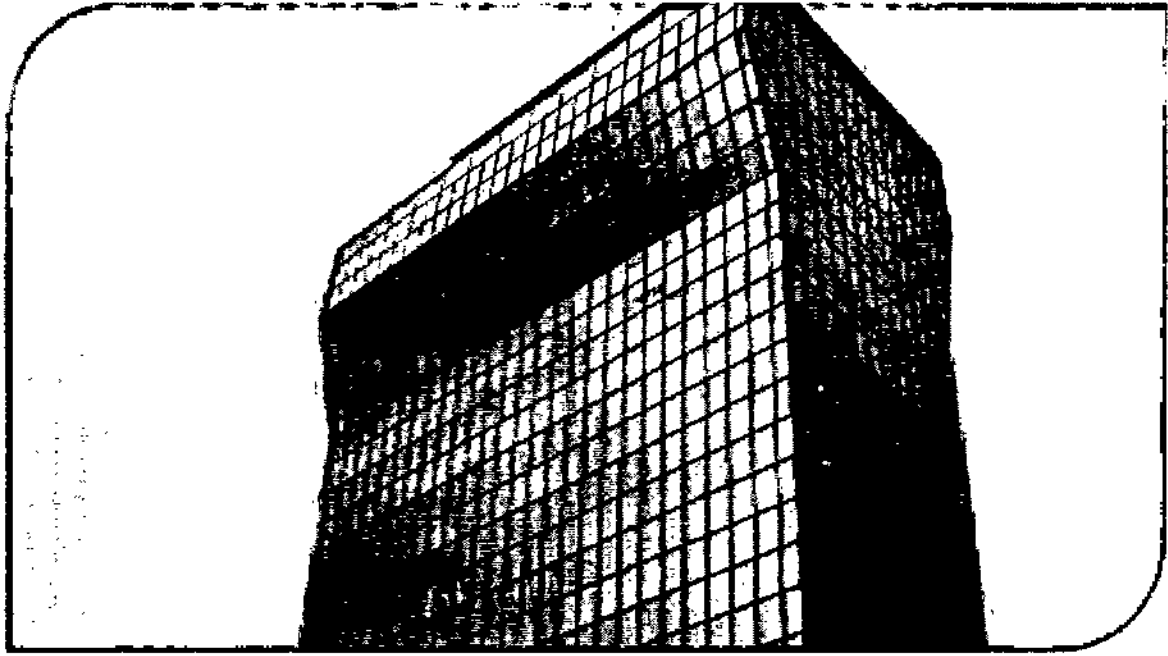
گزارش فعالیت هیأت مدیره به مجمع عمومی عادی سالیانه

برای دوره مالی منتهی به

۱۳۹۵/۱۲/۳۰



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



فصل اول

معرفی بانک

پیام هیات مدیره

سهامداران ارجمند

افتخار داریم که یک سال دیگر نیز با تمام توان و تلاش و البته با همدلی همکاران گرانقدر بانک بزرگ تجارت و با وجود همه مشکلات و دشواری‌هایی که در سال گذشته پیش روی سیستم بانکی قرار داشت، توانستیم در مسیر پیشرفت و تعالی بانک گام برداریم. بدون تردید این مهم جز با پشتگرمی شما سهامداران گرامی که همواره حامی هیات مدیره در راستای تحقق اهداف عالیه بانک تجارت بوده‌اید، میسر نمی‌گشت. مجموعه پرتلاش بانک تجارت با درک اهمیت این موضوع که گذار از بانکداری سنتی به بانکداری مدرن با نگاه خاص به توسعه خدمات الکترونیکی، کاهش شبکه شعب، تغییر در الگوی کسب و کار با نگاه به تجربه بانکداری جامع در جهان و بهبود فعالیت‌های کنترلی و نظارتی باید در دستور کار جدی واحدهای مختلف بانک قرار گیرد، در سال گذشته به توفیقات خوبی در این زمینه دست یافت.

استقرار مدل بانکداری شرکتی در راستای تغییر مدل کسب و کار بانک و همچنین حرکت به سمت ایده‌های نوین در خدمات الکترونیکی مخصوصاً در حوزه پرداخت از جمله اقدامات خوبی بوده است که در بانک تجارت، سرمایه‌گذاری‌های فکری زیادی برای تحقق آن به کار گرفته شده است. علاوه بر این بانک تجارت در سال گذشته همچون سنوات قبل، ضمن حفظ جایگاه برتر خود در حوزه پذیرش تعهدات اعتبارات اسنادی و ضمانت‌نامه‌ها با تاکید بر اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، حضوری فعال در تمامی عرصه‌های اقتصادی کشور و بخش‌های تولیدی داشته است. احیای روابط کارگزاری با ۷۳ بانک در کشورهای مختلف، بهبود سه پله‌ای در رتبه بانک در بین صد شرکت برتر سال ۱۳۹۵، کسب رتبه نخست در بین بانک‌های بزرگ کشور از نظر اجرای سیاست‌های مبارزه با پولشویی، دریافت نشان سیمین مسئولیت اجتماعی و رونمایی از خدمات جدید در حوزه پرداخت از جمله دیگر افتخاراتی بوده است که در راستای اعتلای جایگاه بانک به ثمر نهشته است.

گزارش پیش رو بیانگر وضعیت عمومی فعالیت‌های بانک در سال ۱۳۹۵ است که بر اساس اسناد و مدارک حسابرسی شده و در راستای ارائه تصویری شفاف از عملکرد بانک تجارت تهیه شده است. امید می‌رود در سال ۱۳۹۶ با تلاش هرچه بیشتر و البته با حمایت شما سهامداران گرانقدر و یاری همکاران ساعی بانک بیش از پیش بر افتخارات بانک معظم تجارت بیفزاییم.

گزارش فعالیت هیات مدیره
به مجمع عمومی عادی سالانه



اعضای هیات مدیره

محمد ابراهیم مقدم نودهی
مدیرعامل و عضو هیات مدیره



هیبت اله سمیع
رئیس هیات مدیره



غلامحسین مظفری
عضو هیات مدیره



عباس اشرف نژاد
نایب رئیس هیات مدیره

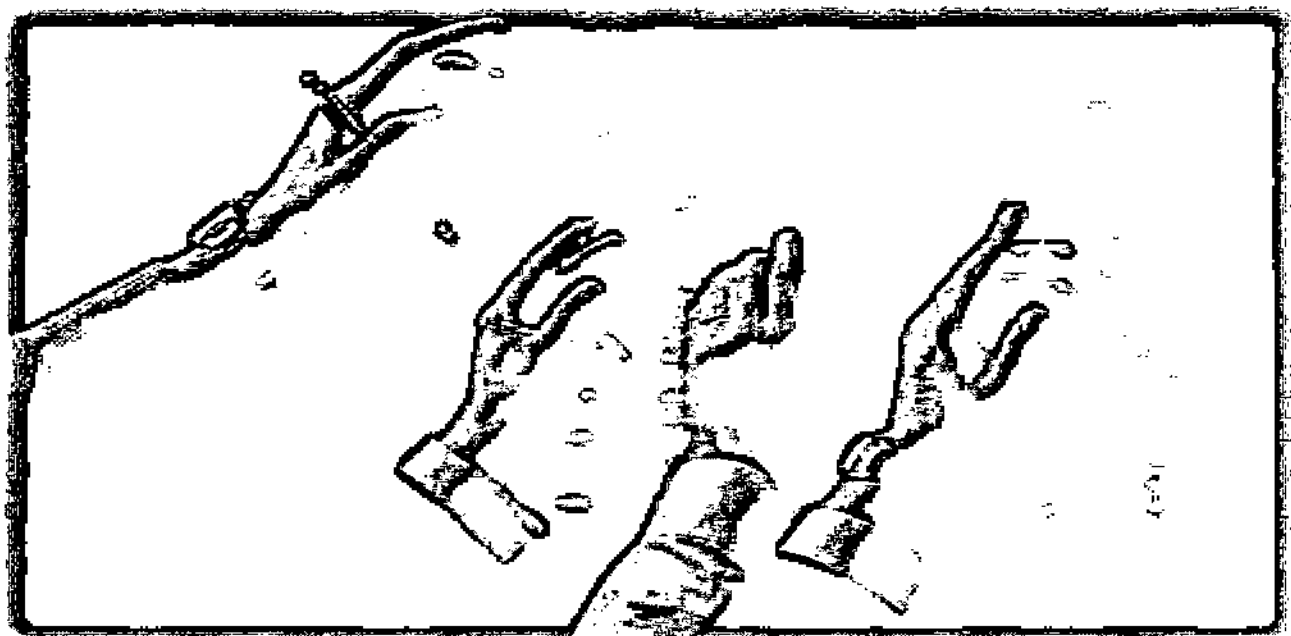


۱- تاریخچه بانک

بانک جدید شرق اولین بانک به شیوه امروزی بود که در سال ۱۲۶۶ هجری شمسی در شمال شرقی میدان امام خمینی (توپخانه) و در محل فعلی بانک تجارت فعالیت خود را آغاز کرد. هرچند فعالیت این بانک بیش از یک سال طول نکشید و بانک شاهی جایگزین آن شد لیکن این حرکت، پایه بانکداری نوین در ایران را بنا نهاد. تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، ۳۶ بانک در ایران فعالیت می کردند که دارای مالکیت دولتی، خصوصی صد درصد ایرانی و مختلط ایرانی و خارجی بودند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، شورای انقلاب در تاریخ هفدهم خرداد ماه ۱۳۵۸، علاوه بر ملی اعلام نمودن کلیه بانکهای کشور، برخی از بانکها را نیز در یکدیگر ادغام کرد. بانک تجارت به موجب لایحه قانونی اداره امور بانکها مصوب ۲۵ مهر ماه ۱۳۵۸ از ادغام یازده بانک خصوصی داخلی و مشترک ایرانی - خارجی با سرمایه ای بالغ بر ۳۹ میلیارد ریال در تاریخ ۱۳۵۸/۹/۲۹ در اداره ثبت شرکتها به ثبت رسید و سپس در سال ۱۳۶۰ با الحاق بانک ایران و روس به آن، سرمایه بانک به ۴۱ میلیارد ریال افزایش یافت.

پس از ابلاغ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاستهای کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی، بانک تجارت در زمره بانکهای مشمول واگذاری قرار گرفت و در تاریخ ۱۳۸۸/۲/۲۸ برای اولین بار سهام بانک تجارت در بورس اوراق بهادار عرضه گردید. شایان ذکر است تا پایان اسفند ۱۳۹۵، تنها ۱۷ درصد از سهام بانک در اختیار دولت باقی مانده است.



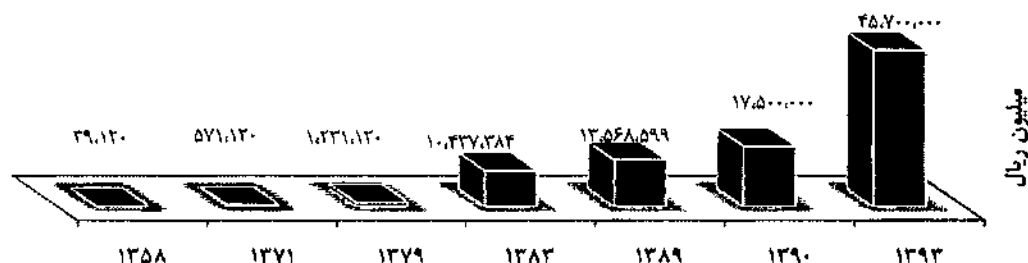


۲- سرمایه و ترکیب سهامداران

سرمایه بانک در بدو تأسیس مبلغ ۳۹,۱۲۰ میلیون ریال (شامل تعداد ۳۹,۱۲۰,۰۰۰ سهم، به ارزش اسمی هر سهم ۱,۰۰۰ ریال) بوده که طی شش مرحله به شرح زیر به مبلغ ۴۵,۷۰۰ میلیارد ریال (شامل تعداد ۴۵,۷ میلیارد سهم، به ارزش اسمی هر سهم ۱,۰۰۰ ریال) افزایش یافته است.

تاریخ افزایش سرمایه	درصد افزایش سرمایه	مبلغ افزایش سرمایه	سرمایه جدید (میلیون ریال)	محل افزایش سرمایه
۱۳۵۸	-	-	۳۹,۱۲۰	ادغام بانک‌ها
۱۳۷۱	٪۱۳۶۰	۵۳۲,۰۰۰	۵۷۱,۱۲۰	از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت
۱۳۷۹	٪۱۱۵۶	۶۶۰,۰۰۰	۱,۲۳۱,۱۲۰	از محل اوراق مشارکت و بزه موضوع ماده ۹۳ قانون برنامه سوم توسعه
۱۳۸۳	٪۷۳۷۸	۹,۲۰۶,۳۶۴	۱۰,۴۳۷,۴۸۴	از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت
۱۳۸۹	٪۳۰	۲,۱۳۱,۳۱۵	۱۲,۵۶۸,۵۹۹	از محل آورده نقدی، مطالبات حال شده سهامداران و سود انباشته
۱۳۹۰	٪۲۸۹۷	۳,۹۳۱,۴۰۱	۱۷,۵۰۰,۰۰۰	از محل سود انباشته
۱۳۹۳	٪۱۶۱,۱	۲۸,۲۰۰,۰۰۰	۴۵,۷۰۰,۰۰۰	از محل مازاد تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت (عملیات اجرایی افزایش سرمایه در سال ۹۲ انجام شد و در مورخ ۹۳/۰۳/۲۷ به ثبت رسید)

روند افزایش سرمایه در سال‌های مختلف



سهامداران دارای مالکیت بیش از ۱٪ سهام بانک در پایان سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ و تاریخ تأیید گزارش به شرح جدول زیر است:

مشخصات سهامداران با مالکیت بیش از ۱٪ سهام				
ردیف	سهامدار	۱۳۹۵/۱۲/۲۹		تاریخ ارسال گزارش-۱۳۹۶/۰۴/۲۷
		درصد	تعداد سهام	درصد
۱	شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی سهام عدالت (۳۰ شرکت)	۴۰	۱۸,۲۷۹,۹۹۹,۶۹۷	۴۰
۲	دولت جمهوری اسلامی ایران	۱۷	۷,۷۶۹,۰۰۰,۰۰۰	۱۷
۳	شرکت سرمایه‌گذاری صیانت‌امین (سهامی عام)	۷/۶۴	۳,۴۹۳,۵۴۸,۳۹۶	۷/۶۴
۴	سازمان خصوصی سازی-وکالتی (سهام ترجیحی پرسنل)	۵	۲,۲۸۴,۱۶۲,۱۱۶	۵
۵	شرکت بازرگانی تدارکات کارآمد پویا ابریشم	۳/۴۷	۱,۵۸۵,۲۴۱,۸۱۲	۳/۴۷
۶	شرکت خدمات پشتیبانی مهر ۷۸ (با مسئولیت محدود)	۲/۳۳	۱,۰۶۴,۵۰۶,۴۰۱	۲/۳۳
۷	شرکت سرمایه‌گذاری ملی ایران (سهامی عام)	۲/۲۷	۱,۰۳۹,۲۷۲,۰۹۷	۲/۲۷
۸	صندوق سرمایه‌گذاری بازارگردانی تجارت BFM	۲/۲۰	۱,۰۰۵,۲۰۵,۳۱۸	۱/۸۸
۹	شرکت توسعه معادن جنوب	۳/۳۶	۱,۵۳۷,۴۴۵,۲۵۳	۱/۷۵
۱۰	شرکت سرمایه‌گذاری سامان ایرانیان	-	-	۱/۶۱
۱۱	شرکت ماکروایترونشال سرویسز	۱/۵	۶۸۳,۷۱۸,۳۲۳	۱/۵
۱۲	سازمان بیمه سلامت ایران	۱/۱۳	۵۱۶,۴۸۵,۶۰۶	۱/۱۳
۱۳	صندوق سرمایه‌گذاری مشترک توسعه بازار سرمایه	۱/۰۵	۴۷۹,۵۵۱,۴۸۲	۱/۰۷
	سایر سهامداران حقوقی (۱۹۴ سهامدار)	۸/۱۹	۳,۷۴۲,۹۴۶,۱۱۲	۸/۱۱
	جمع سهامداران حقوقی (۲۳۶ سهامدار)	۹۵/۱۳	۴۲,۴۷۷,۲۸۲,۵۱۳	۹۴/۷۶
	سهامداران حقیقی (۴۳,۶۲۷ سهامدار)	۴/۸۷	۲,۲۲۲,۷۱۷,۴۸۷	۵/۲۴
	جمع	۱۰۰	۴۵,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰۰

۳- مأموریت، چشم انداز، ارزش ها و باورهای بانک

مأموریت:

بانک تجارت به عنوان یکی از بزرگترین بانک های تجاری منطقه با طراحی و خلق خدمات نوین و با هدف ارزش آفرینی برای مشتریان به ویژه مشتریان ارزنده، دارای حضوری موثر در بازارهای داخلی، منطقه ای و جهانی است. اعتبار و خوشنامی بانک به همراه نیروی انسانی متبحر و نیز توانمندی ارائه خدمات بانکی به ویژه در حوزه تعهدات، این امکان را برای بانک فراهم ساخته تا در چارچوب قوانین و مقررات پولی و بانکی کشور، ضمن ارتقای سودآوری و تامین منافع تمامی ذینفعان، بتواند نقش موثری در توسعه اقتصادی و پیشرفت نظام بانکداری کشور ایفا کند.

چشم انداز:

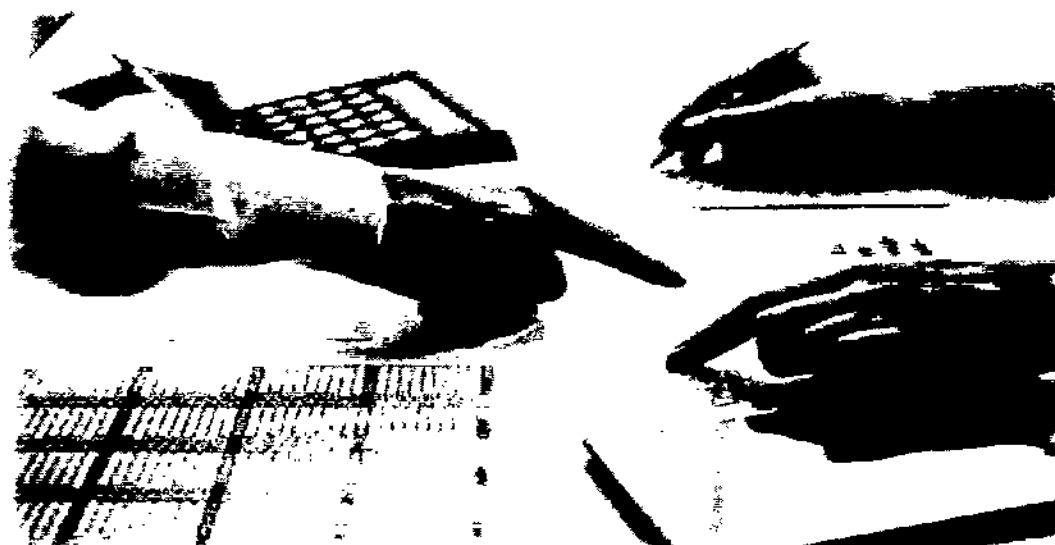
بانک تجارت در افق چشم انداز خود، به عنوان انتخاب اول مشتریان، بانکی پاسخگو خواهد بود که نیاز مشتریان را در کوتاه ترین زمان و با جدیدترین خدمات تامین می نماید.

ارزش ها:

- (۱) متعهد به رعایت اصول حرفه ای و قانونی
- (۲) متعهد به ارزش آفرینی برای کلیه ذینفعان
- (۳) متعهد به رعایت اصول مشتری محوری و پاسخگویی
- (۴) متعهد به مدیریت مشارکتی و یادگیری سازمانی
- (۵) متعهد به شفافیت و صداقت

۴- ساختار سازمانی بانک

[illegible]



۵- نظام راهبری بانک بر مبنای اصول حاکمیت شرکتی

بر مبنای رویه‌های جدید در بانکداری بین‌الملل که تأکیدات خاصی بر رعایت اصول حاکمیت شرکتی با هدف تأمین منافع ذی‌نفعان از طریق اطمینان از صحت عملکرد کلیه واحدهای بانک، مدیریت ریسک و نهادینه نمودن فرایندهای کنترل داخلی دارد و همچنین بر اساس تأکیدات مکرر بانک مرکزی جمهوری اسلامی مبنی بر پیاده‌سازی اصول حاکمیت شرکتی در بانک، نظام راهبری بانک تجارت بر مبنای اصول مذکور تا حد زیادی مورد توجه قرار گرفته است. اصول حاکمیت شرکتی در برگیرنده کلیه فرآیندها و ساختارهایی است که بانک را در امر هدایت و راهبری امور، با هدف اطمینان از امنیت و سلامت عملکرد آن، توأم با تقویت بازده حقوق صاحبان سهام یاری می‌نماید. این اصول که بر مبنای نظام پاسخگوئی و مسئولیت اعضای هیأت مدیره و هیأت عامل استوار می‌باشد، مجموعه‌ای از وظایف و مسئولیت‌هایی است که باید توسط ارکان بانک صورت گیرد تا موجب پاسخگوئی و شفافیت گردد.

اگر بخواهیم تصویری کلی از ساختار و حوزه‌های مورد توجه در خصوص موضوع حاکمیت شرکتی در بانک تجارت ارائه شود می‌توان اهم اقدامات صورت گرفته در این حوزه را به شرح ذیل بیان نمود:

- تفکیک وظایف هیأت مدیره از هیأت عامل
- تشکیل کمیته‌های حاکمیت شرکتی
- پیاده‌سازی اصول مدیریت ریسک
- تقویت نظام حسابرسی داخلی در بانک
- شفافیت اطلاعات مالی

بر مبنای اصول حاکمیت شرکتی و رهنمودهای ارائه شده از سوی بانک مرکزی ج.ا.ا. و مطابق اساسنامه جدید بانک (اساسنامه نمونه بانک‌های تجاری غیردولتی مصوب شورای محترم پول و اعتبار) و همچنین به منظور کارایی هرچه بیشتر

نظام تصمیم‌گیری در بانک تجارت، تفکیک وظایف هیأت مدیره و هیأت عامل صورت گرفته است. به این ترتیب که هیأت مدیره بانک وظیفه سیاست‌گذاری کلان بانک را بر عهده داشته و هیأت عاملی مرکب از مدیران متخصص انتخاب شده است که اجرای استراتژی‌ها و برنامه‌های مصوب بانک را در دستور کار خود قرار داده‌اند.

بدیهی است که در راستای ایفای وظایف هیأت مدیره در زمینه کنترل و نظارت و مطابق با الزامات و توصیه‌های موجود باید کمیته‌هایی زیر نظر هیأت مدیره بانک تشکیل گردد تا موضوع پیگیری منافع ذی‌نفعان به خوبی صورت گیرد. این کمیته‌ها شامل کمیته‌های «عالی مدیریت ریسک»، «حسابرسی»، «کمیته تخصصی سرمایه‌های انسانی»، «کمیته تخصصی مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌ها»، «کمیته تخصصی برنامه‌ریزی و ارزیابی عملکرد برنامه‌ها» و «کمیته عالی فناوری اطلاعات» می‌باشند که در چارچوب شرح وظایف تعیین شده فعالیت می‌نمایند.

در خصوص پیاده‌سازی نظام مدیریت ریسک در بانک تجارت لازم به ذکر است که موضوع مدیریت ریسک در بانک تجارت تقریباً مطابق دستورالعمل منتشره از سوی بانک مرکزی تحت عنوان «رهنمودهایی برای نظام مؤثر کنترل داخلی در موسسات اعتباری» به انجام رسیده و در این قالب ضمن ایجاد کمیته عالی مدیریت ریسک و کمیته‌های فرعی آن با عناوین کمیته فرعی مدیریت ریسک اعتباری، کمیته فرعی مدیریت ریسک نقدینگی، کمیته فرعی مدیریت ریسک عملیاتی و امنیت سیستم، کمیته فرعی مدیریت ریسک بازار و کمیته فرعی مدیریت ریسک تطبیق در سنوات گذشته، واحد مستقلی تحت عنوان «اداره مدیریت ریسک» نیز به عنوان واحد اجرایی، مسئولیت پایش و اندازه‌گیری و کنترل مهمترین ریسک‌های پیش روی بانک را برعهده گرفته است.

علاوه بر این موضوع کنترل داخلی در بانک تجارت در قالب منشورهای تهیه شده و بر مبنای دستورالعمل «رهنمودهایی برای نظام مؤثر کنترل داخلی در موسسات اعتباری»، در قالب ایجاد اداره مستقل حسابرسی داخلی و همچنین برگزاری مستمر جلسات «کمیته حسابرسی» در حال پیگیری است. حسابرسی داخلی در واقع یکی از حلقه‌های زنجیره ارزش آفرینی در سازمان‌های مدرن است که در چارچوب نظام راهبری شرکی نقش مهمی در توسعه پایدار سازمان ایفا می‌نماید. دامنه عملیات حسابرسی داخلی باید به نحوی تعیین شود که ریسک‌های مربوط به راهبری، عملیات و سیستم‌های کنترل داخلی بانک را درخصوص موارد زیر شناسایی، ارزیابی و توصیه‌های لازم را در ارتباط با آنها ارائه نماید:

- قابل اتکا و درست بودن اطلاعات مالی و عملیاتی با اهمیت و ارائه به موقع اطلاعات مذکور به استفاده کنندگان
- صرفه اقتصادی، کارایی و اثربخشی عملیات
- کیفیت فرآیندهای کنترلی
- حفاظت از دارایی‌ها
- رعایت قوانین و مقررات، آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، ضوابط و الزامات صنعت و مفاد قراردادهای



۶- شبکه شعب بانک تجارت

در سال گذشته یکی از مهم‌ترین اقدامات صورت گرفته در حوزه شبکه شعب بانک و البته در راستای خدمت‌رسانی به مشتریان عمده و شرکتی بانک، موضوع پیاده سازی مدل کسب و کار بانکداری شرکتی در بانک تجارت بوده است که به همین منظور ساختار جداگانه‌ای از شبکه شعب مجزا و به این امر اختصاص یافته است. ساختار جدید در کنار شبکه سراسری شعب بانک وظیفه عملیات اجرایی ارائه خدمات به مشتریان در بازارهای هدف را بر عهده دارند. با توجه به اینکه یکی از سیاست‌های اصلی بانک در سال‌های اخیر، بهینه سازی شبکه شعب از طریق کاهش شعب مازاد بوده است، در سال ۱۳۹۵ نیز در تداوم اجرای برنامه «بهینه‌سازی شبکه شعب از طریق کاهش شعب غیر ضرور و فاقد توجیه اقتصادی»، تعداد شعب ریالی بانک از ۱۷۱۵ شعبه به ۱۶۵۹ شعبه کاهش یافت.

شبکه شعب بانک تجارت

شعب خارج از کشور	بانکهای ارزی	واحدی ارزی	شعب ارزی ریالی	بانکهای ریالی	شعب ریالی	شرح
-	۳	۱۴	۷	۷۸	۳۲۲	مناطق تهران
-	۲	۲۵	-	۳۳۳	۱,۳۲۲	مناطق شهرستان
-	-	۱	-	۷	۱۵	مناطق آزاد تجاری
۲	۵	۴۰	۷	۴۱۸	۱,۶۵۹	جمع
-	۳	۱۴	۷	۸۰	۳۳۱	مناطق تهران
-	۲	۲۵	-	۳۲۸	۱,۳۶۹	مناطق شهرستان
-	-	۱	-	۷	۱۵	مناطق آزاد تجاری
۲	۵	۴۰	۷	۴۱۵	۱,۷۱۵	جمع

شعب برون مرزی

بانک تجارت دارای دو شعبه برون مرزی در کشورهای فرانسه (شهر پاریس) و تاجیکستان (شهر دوشنبه) می‌باشد. همچنین بانک تجارت یکی از سهامداران عمده بانک‌های «پرشیا اینترنشنال بانک لندن - P.I.B» و «بانک تجارتی ایران و اروپا - E.I.H» و «ترید کپیتال بلاروس - T.C» می‌باشد.

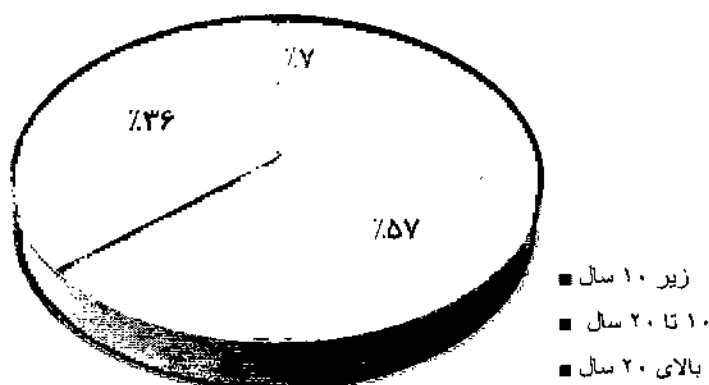
۷- ترکیب سرمایه‌های انسانی

اندیشمندان مدیریت منابع انسانی بر این باورند که سازمان‌های پیشرو در هزاره جدید، تنها از طریق به کارگیری الگوهای پیشرفته توسعه نیروی انسانی و راهبردهای توسعه و بالندگی قابلیت‌های کارکنان، می‌توانند با سرعت و انعطاف بیشتری پاسخگوی نیازهای سازمان باشند. در این راستا، توسعه نیروی انسانی خلاق و پویا یکی از مهم‌ترین اهداف راهبردی بانک در سال‌های اخیر بوده است.

اطلاعات مربوط به ترکیب نیروی انسانی بانک از لحاظ تحصیلات و جنسیت و محل خدمت - سال ۱۳۹۵

شرح	لیسانس و بالاتر			فوق دیپلم و پایین‌تر			جمع کل
	مرد	زن	جمع	مرد	زن	جمع	
ستاد	۲,۱۴۷	۷۳۲	۲,۸۷۹	۱,۸۱۸	۲۰۱	۲,۰۱۹	۴,۸۹۸
صف	۴,۸۷۰	۱,۵۰۴	۶,۳۷۴	۶,۳۶۴	۷۶۸	۷,۱۳۲	۱۳,۵۰۶
جمع	۷,۰۱۷	۲,۲۳۶	۹,۲۵۳	۸,۱۸۲	۹۶۹	۹,۱۵۱	۱۸,۴۰۴
درصد	%۷۶	%۲۴	%۱۰۰	%۹۰	%۱۰	%۱۰۰	%۱۰۰

ترکیب نیروی انسانی از نظر سابقه کاری

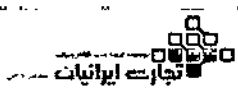


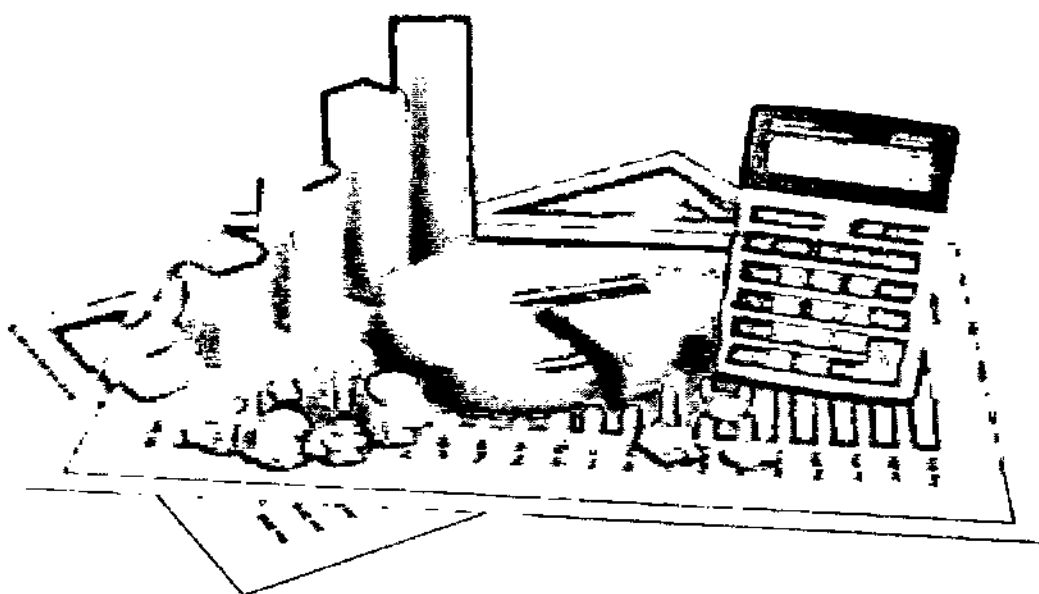
۸- معرفی شرکت‌های تابعه بانک

بانک تجارت در راستای تکمیل زنجیره ارزش خود اقدام به تاسیس شرکت یا سرمایه‌گذاری در شرکت‌های زیرمجموعه خود نموده است که در جدول زیر مشخصات هر یک از آن‌ها آمده است. این شرکت‌ها در واقع به طور مستقیم و غیرمستقیم در ارائه خدمات به بانک و مشتریان نقش بسزایی بر عهده دارند.

نام شرکت	سال تاسیس	سرمایه ثبتی (میلیون ریال)	درصد مالکیت بانک تجارت	موضوع فعالیت
بیمه تجارت  شرکت بیمه تجارت نو http://tejaratinsuran/ce.com				
	۱۳۹۴	۲,۵۰۰,۰۰۰	۳۸ درصد غیرمستقیم	- انجام عملیات بیمه‌ای مستقیم در انواع رشته‌های بیمه‌های زندگی و غیرزندگی - تحصیل پوشش بیمه‌های اتکایی از داخل یا خارج از کشور - قبول بیمه‌های اتکایی از موسسات بیمه داخل یا خارجی
 شرکت لیزینگ ایران www.leasingiran.co				
	۱۳۵۴	۶۰۰,۰۰۰	۴۲ درصد	خرید انواع کالا و اموال منقول و غیرمنقول و واگذاری آنها به متقاضیان در قالب عقود اجاره و یا فروش اقساطی
 شرکت تامین سرمایه کاردان www.kardan.ir				
	۱۳۹۲	۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۹/۹۲ درصد	ارائه خدمات مالی در پنج حوزه تامین مالی، ضمانت و تعهد، سرمایه‌گذاری، مشاوره و ادغام و تملک شرکت‌ها
 شرکت کارگزاری بانک تجارت www.bt-broker.com				
	۱۳۷۳	۶۰,۰۰۰	۱۰۰ درصد	- خدمات کارگزاری، معامله‌گری و بازارگردانی شامل: معاملات اوراق بهادار پذیرفته‌شده در بورس و فرابورس، بورس کالا، قراردادهای آتی در بورس اوراق و کالا، بازارسازی و بازارگردانی اوراق و کالا - خدمات مالی و مشاوره‌ای شامل: مدیریت صندوق‌های سرمایه‌گذاری، مشاوره عرضه و پذیرش، بازاریابی، خدمات سبدگردانی، قیمت‌گذاری اوراق، مدیریت ریسک و سرمایه‌گذاری

موضوع فعالیت	درصد مالکیت بانک تجارت	آخرین سرمایه ثبتی (میلیون ریال)	سال تاسیس	نام شرکت
خرید و فروش نقدی ارز و مسکوک طلا و انجام عملیات مربوط به حواله‌های ارزی از طریق بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی مجاز داخلی و ارائه خدمات ارزی برون مرزی از طریق کارگزاران.	۱۰۰ درصد	۵۰,۰۰۰	۱۳۸۲	شرکت صرافی تجارت  http://tejarat-exchange.com
فعالیت اصلی شرکت، بازاریابی و نصب و پشتیبانی دستگاه‌های کارتخوان بانکی در سراسر کشور و ارائه خدمات پرداخت الکترونیک پذیرندگان کارت‌های بانکی است.	۵۲ درصد	۱,۳۱۰,۰۰۰	۱۳۸۲	شرکت کارت اعتباری ایران کیش  www.irankish.com
مطالعه و طراحی و مشاوره و انتقال تکنولوژی و نصب و راه اندازی و تعمیر و نگهداری و تولید وساخت و پشتیبانی در زمینه تجهیزات رایانه‌ای و سیستم های سخت افزاری و نرم افزار غیر رسانه‌ای و غیر آموزشی در حوزه فناوری اطلاعات	۶۵ درصد غیر مستقیم	۱۰۰,۰۰۰	۱۳۹۱	سامانه‌های یکپارچه سیمرغ تجارت  http://www.stts.ir
ارائه خدمات در زمینه فن‌آوری اطلاعات و امور انفورماتیک منجمله تهیه، خرید، فروش، واردات و صادرات، بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری و پشتیبانی انواع سخت‌افزار، نرم افزار و تجهیزات الکترونیکی، الکتریکی، رایانه‌ای و مکانیکی مورد مصرف در انواع فعالیت‌های اداری، تجاری، خدماتی، تولیدی، مالی، بانکی، بورس و سایر فعالیت‌های اقتصادی.	۱۰۰ درصد	۳۰,۰۰۰	۱۳۶۴	شرکت مهندسين مشاور تجارت  www.tejaratce.ir
سرمایه‌گذاری در سهام، سهم‌الشرکه، واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها و اوراق بهادار	۱۰۰ درصد	۳,۶۰۰,۰۰۰	۱۳۸۲	شرکت سرمایه‌گذاری ایرانیان  http://iic.co.ir
انجام هرگونه خدمات مربوط به دکوراسیون داخلی و خارجی ساختمان‌ها و ارائه خدمات فنی، حرفه‌ای، اداری به کلیه واحدهای بانک و سایر مؤسسات	۱۰۰ درصد	۱۲۰	۱۳۶۳	شرکت خدمات تجارت  http://www.portal.k /h-tejarat.com

نام شرکت	سال تاسیس	آخرین سرمایه ثبتی (میلیون ریال)	درصد مالکیت بانک تجارت	موضوع فعالیت
 توسعه ارتباطات الکترونیک تجارت ایرانیان www.tiddev.com	۱۳۹۲	۱۰	۱۰۰ درصد غیرمستقیم	- ارائه خدمات تخصصی و مشاوره‌ای در زمینه‌های کامپیوتری، الکترونیکی، مخابراتی و فناوری اطلاعات - مکانیزاسیون شامل: تحلیل، تولید، پیاده‌سازی و راهبری سیستم‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری - اجرای پروژه Core Banking بانک تجارت
 تدبیرگران فناوری اطلاعات تجارت ایرانیان tafta.ir	۱۳۹۲	۱۰	۱۰۰ درصد غیرمستقیم	اداره امور و سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌های فعال در حوزه IT جهت هم‌افزایی در پیشبرد مأموریت‌های بانک



فصل دوم

عملکرد بانک در سال ۱۳۹۵

۱- اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۵

۱-۱- بخش واقعی

سال ۱۳۹۵ اولین سال لغو تحریم‌های بین‌المللی بود. اجرایی شدن برجام علی‌رغم کاستی‌های عملیاتی آن، موجب تحولات مثبت در اقتصاد ایران شده است که مهمترین آن افزایش قابل توجه تولید و صادرات نفت و ثبات نسبی بازارها بوده است. وضعیت باتبات اغلب بازارها و روند رو به بهبود متغیرهای کلان اقتصادی نشانگر آن است که اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۵ تحولات مثبتی را تجربه کرده است. تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰، از ۵,۹۴۶ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۴ به ۶,۶۹۱ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است که حاکی از رشد اقتصادی ۱۲/۵ درصدی برای سال ۱۳۹۵ می‌باشد. بی‌شک یکی از تحولاتی که تاثیر معناداری بر جهش رشد اقتصادی در سال جاری داشته است، افزایش تولید و صادرات نفت خام و میعانات گازی با رفع موانع صادرات پس از اجرای برجام بوده است. اجرایی شدن برجام و در پی آن افزایش تولید و صادرات نفت خام موجب گردید که ارزش افزوده بخش نفت رشدی ۶۱/۶ درصدی را در سال ۱۳۹۵ تجربه نماید. افزایش صادرات نفت خام از محل افزایش تولید، علاوه بر اثرگذاری مستقیم بر تولید ناخالص داخلی، به صورت غیرمستقیم و از طریق بودجه دولت، محرک موثری در رشد سایر بخش‌های اقتصادی کشور تلقی می‌شود. در سال ۱۳۹۵ علاوه بر رشد بالای ارزش افزوده بخش نفت، رشد ارزش افزوده اغلب بخش‌های اقتصادی نیز مثبت بوده است. در کنار افزایش سهم بخش نفت پس از گشایش‌های حاصل شده در زمینه رفع تحریم‌های اقتصادی کشور، افزایش سهم ارزش افزوده بخش‌های غیرنفتی، با توجه به وابستگی کشور به درآمدهای نفتی، بسیار امیدوارکننده بوده و با توجه به اهداف تعیین شده مبنی بر حصول به متوسط رشد اقتصادی سالانه ۸ درصد در برنامه ششم توسعه، مبنای بادوامی برای رشد پایدار اقتصادی در سال‌های آتی خواهد بود.

درصد تغییر (رشد) تولید ناخالص داخلی بر حسب بخش‌های اقتصادی

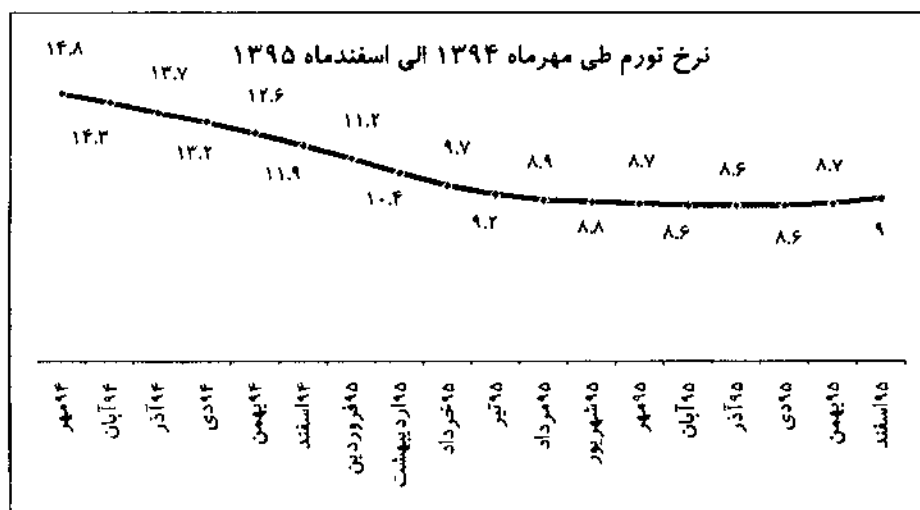
۱۳۹۵	۱۳۹۴	به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰
۴/۲	۴/۶	ارزش افزوده بخش کشاورزی
۶۱/۶	۷/۲	ارزش افزوده بخش نفت
۲/۲	-۶/۱	ارزش افزوده بخش صنایع و معادن
۳/۶	-۲/۳	ارزش افزوده بخش خدمات
۱۲/۵	-۱/۶	رشد اقتصادی (با نفت)
۳/۳	-۳/۱	رشد اقتصادی (بدون نفت)

بر اساس آمارهای بانک مرکزی ج.ا.ا.، در سال ۱۳۹۵ رشد بخش ساختمان، ۱۳/۱- درصد برآورد شده است. این بخش با توجه به ارتباط تنگاتنگ با بخش‌های بالادستی و پایین دستی در اقتصاد، سهم بسزایی در تحقق رشد اقتصادی کشور دارد. علی‌رغم تلاش‌های دولت برای خروج این بخش از رکود، بخش مسکن در سال ۱۳۹۵ برای پنجمین سال متوالی رکود را تجربه کرده است.

۱-۲- بخش پولی و مالی

در سال ۱۳۹۵ رویکرد بانک مرکزی به عنوان سیاستگذار پولی، بر استمرار انضباط پولی، مدیریت رشد نقدینگی و هدایت منابع مالی به سمت فعالیت‌های تولیدی بوده است. علاوه بر این، بانک محور بودن نظام تأمین مالی در اقتصاد ایران، باعث شد که یکی از اولویت‌های بانک مرکزی ج.ا.ا در سال ۱۳۹۵ اصلاح نظام بانکی و افزایش اختیارات نظارتی بانک مرکزی ج.ا.ا باشد که در این زمینه طرح اصلاح نظام بانکی در سه محور شامل حل معضل جریان نقد و انجماد دارایی‌ها، ساماندهی بدهی‌های دولت و افزایش سرمایه بانک‌ها، طراحی گردید.

با استمرار روند کاهشی نرخ تورم طی سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ و در پی رویکرد منضبطانه در سیاست‌های پولی و مالی و بهبود قابل ملاحظه انتظارات تورمی، این روند کاهشی در سال ۱۳۹۵ نیز ادامه داشت؛ به‌طوریکه نرخ تورم از ۱۱/۹ درصد در اسفندماه ۱۳۹۴ به ۹ درصد در اسفندماه ۱۳۹۵ کاهش یافت.

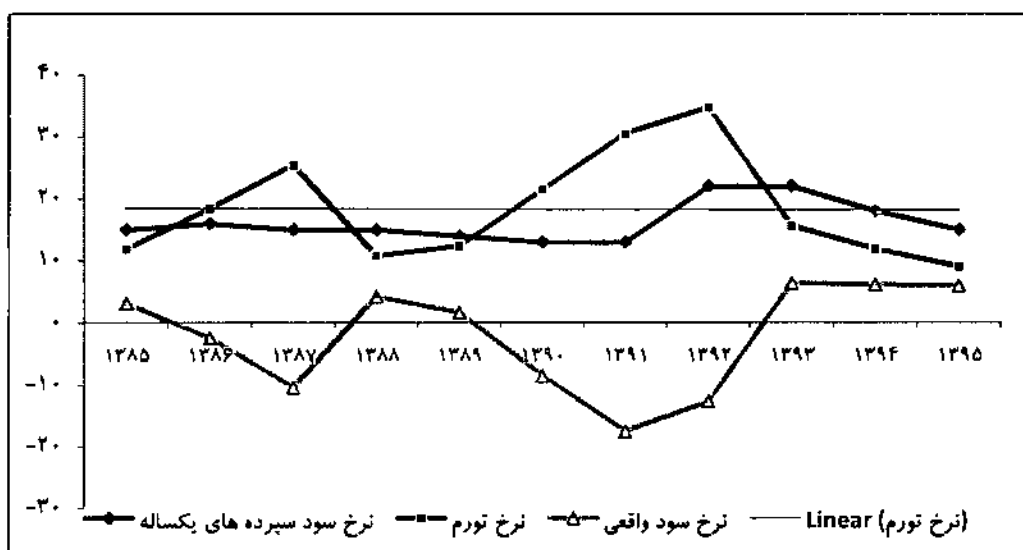


منبع: بانک مرکزی ج.ا.ا. گزارش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

حجم نقدینگی کشور که در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ به ترتیب رشدی معادل ۲۲/۳ درصد و ۳۰ درصد داشته است، در اسفندماه ۱۳۹۵ با رشد ۲۳/۲ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به رقم ۱۲,۵۳۴ هزار میلیارد ریال بالغ گردید. بخش عمده حجم نقدینگی در سال ۱۳۹۵ را شبه‌پول تشکیل داده است (۸۷ درصد) که در مقایسه با رقم سال ۱۳۹۴ (۸۶/۵ درصد) افزایش تمایل مردم به سپرده‌گذاری را نشان می‌دهد. همچنین، پایه پولی با رشدی معادل ۱۳ درصد نسبت به اسفندماه ۱۳۹۴، به بیش از ۱,۷۳۴ هزار میلیارد ریال در بهمن ماه سال ۱۳۹۵ رسیده است.



با توقف روند صعودی نرخ تورم از اواسط سال ۱۳۹۲ و کاهش تدریجی نرخ تورم طی سال‌های پس از آن، در سال ۱۳۹۵ سیستم بانکی در راستای همسو نمودن نرخ تورم و نرخ سود بانکی، اقدام به تعدیل مجدد نرخ سود سپرده‌ها و تسهیلات نمود؛ به‌طوری‌که نرخ سود علی‌الحساب سپرده‌های بانکی به حداکثر ۱۵ درصد برای سپرده‌های یک‌ساله و نرخ سود تسهیلات عقود مشارکتی و غیرمشارکتی، حداکثر معادل ۱۸ درصد تعیین شد. با این وجود، به دلیل تنگنای اعتباری شبکه بانکی ناشی از مشکلات موجود در ترازنامه بانک‌ها (نظیر حجم بالای مطالبات غیرجاری و مطالبات از بخش دولتی)، نرخ‌های سود بانکی از کاهش واقعی برخوردار نگردید و همچنان معضل رقابت بانک‌ها در جذب سپرده از طریق ارائه نرخ‌های سود بالاتر پابرجا ماند.



منبع: بانک مرکزی ح.ا.ا. گزارش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی، بسته‌های سیاستی-نظارتی

مانده کل سپرده‌ها و تسهیلات بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در پایان سال ۱۳۹۵ به ترتیب بالغ بر ۱۲,۷۲۸ و ۹,۸۶۶ هزار میلیارد ریال گردید که در مقایسه با سال ۱۳۹۴، به ترتیب معادل ۱۹/۹ و ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

در بخش سیاست‌های اعتباری، رویکرد اصلی بانک مرکزی علاوه بر تمرکز بر تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی جهت بهره‌برداری از ظرفیت‌های خالی اقتصاد و حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط بوده است. حجم کل تسهیلات پرداختی در پایان سال ۱۳۹۵، مبلغ ۵,۴۸۳ هزار میلیارد ریال بوده است. سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش در تمام بخش‌های اقتصادی در سال ۱۳۹۵ مبلغ ۳,۵۱۲ هزار میلیارد ریال معادل ۶۴ درصد کل تسهیلات پرداختی است که در مقایسه با عملکرد سال ۱۳۹۴، مبلغ ۸۷۸ هزار میلیارد ریال (معادل ۳۳ درصد) افزایش داشته است. چنانچه در جدول زیر ملاحظه می‌شود از ۱,۶۰۹ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن، بیش از ۸۲ درصد آن (مبلغ ۱,۳۲۵ هزار میلیارد ریال) برای تأمین سرمایه در گردش پرداخت شده است. به استثنای بخش مسکن و ساختمان، این رویه در سایر بخش‌های اقتصادی نیز مشاهده می‌شود.

هزار میلیارد ریال / درصد

تسهیلات پرداختی به تفکیک بخش‌های اقتصادی در سال ۱۳۹۵

بخش اقتصادی	کشاورزی		صنعت و معدن		مسکن و ساختمان		بازرگانی		خدمات		متفرقه		کل بخش‌ها	
	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل	مبلغ	سهم از کل
هدف از دریافت														
ایجاد	۶۸	۱۴/۶	۱۲۸	۷/۹	۷۷	۱۵/۳	۲۷	۳/۷	۲۳۴	۱۰/۷	-/۹	۲۵/۳	۵۳۴	۹/۷
تأمین سرمایه در گردش	۳۳۶	۷۲	۱,۳۲۵	۸۲/۳	۱۴۰	۲۸	۵۱۹	۷۱/۷	۵۴/۶	۱,۱۹۰	۱	۳۸/۳	۳,۵۱۲	۶۴
تعمیر	۱	۰/۳	۴	۰/۳	۶۱	۱۲/۲	۲	۰/۳	۲۱	۱	-/۰۰۷	۰/۲	۹۰	۱/۶
توسعه	۲۹	۶/۱	۶۴	۴	۱۷	۳/۴	۲۴	۳/۳	۱۰۶	۴/۹	-/۰۰۸	۲/۴	۲۳۹	۴/۴
خرید کالای شخصی	۱۴	۳/۱	۳۴	۲/۱	۱۴	۲/۸	۴۵	۶/۲	۳۷۴	۱۷/۲	-/۱	۳/۵	۴۸۲	۸/۸
خرید مسکن	۱	۰/۲	۷	۰/۴	۱۷۸	۳۵/۶	۱۰	۱/۴	۲۴	۱/۱	-/۰۰۲	۰/۸	۲۲۱	۴
سایر	۱۷	۳/۷	۴۷	۲/۹	۱۴	۲/۸	۹۷	۱۳/۳	۲۳۰	۱۰/۵	۱	۲۹/۵	۴۰۵	۷/۴
جمع	۴۶۶	۱۰۰	۱,۶۰۹	۱۰۰	۵۰۱	۱۰۰	۷۲۴	۱۰۰	۲,۱۷۹	۱۰۰	۳	۱۰۰	۵,۴۸۳	۱۰۰

منبع: بانک مرکزی ج.ا.ا.

۲-اهم دستاوردهای بانک در سال ۱۳۹۵

- رتبه اول به لحاظ داشتن بالاترین سهم از مانده تعهدات ضمانت‌نامه‌های بانکی (۳۵/۳۹ درصد از تعهدات ضمانت‌نامه‌های پنج بانک بزرگ تجاری شامل تجارت- ملت- صادرات- ملی - سیه)
- رتبه اول به لحاظ داشتن بالاترین سهم از مانده تعهدات اعتبارات اسنادی داخلی (۳۷/۴۱ درصد از تعهدات اعتبارات اسنادی داخلی پنج بانک بزرگ تجاری)
- رتبه دوم به لحاظ داشتن بالاترین سهم از مانده تعهدات اعتبارات اسنادی خارجی (۲۸/۰۳ درصد از تعهدات اعتبارات اسنادی خارجی پنج بانک بزرگ تجاری)
- رتبه دوم سرانه سپرده به کارکنان و شعب در بین پنج بانک بزرگ تجاری
- ارتقاء سه پله‌ای رتبه بانک تجارت در بین صد شرکت برتر سال ۱۳۹۵ (ارتقاء به رتبه ۷)
- رونمایی از خدمات جدید الکترونیکی شامل سبزپرداز، تجارت‌پی و سرویس یکپارچه بانکداری مجازی
- راه‌اندازی باجه‌های خدمات بانکی ویژه نایبانیان در شعب منتخب بانک
- کسب رتبه نخست بانک تجارت در مبارزه با پولشویی در میان بانک‌های بزرگ کشور
- دریافت نشان سیمین مسئولیت اجتماعی
- کسب تندیس دوازدهمین جشنواره قهرمانان صنعت
- دریافت شاهین نقره‌ای جشنواره ملی تبلیغات در بخش اقتصاد مقاومتی با محور ترویج مصرف کالاهای داخلی و کاهش واردات
- دریافت شاهین طلایی در بخش تبلیغات محیطی و آگهی‌های مطبوعاتی



۳- گزیده اطلاعات مالی

تجدید ارائه شده		۱۳۹۵	عنوان
۱۳۹۳	۱۳۹۴		
الف) اطلاعات عملکرد مالی طی دوره (مبالغ به میلیارد ریال):			
۱۱۵,۵۱۰	۱۴۶,۴۶۶	۱۷۹,۰۸۰	درآمد عملیاتی
۱۰,۳۹۵	۷,۹۳۵	۴,۷۹۰	درآمدهای غیر عملیاتی
۴,۰۰۰	(۶,۶۷۷)	(۳,۰۱۸)	سود خالص - پس از کسر مالیات
۱۷,۶۵۰	(۸۱۶)	(۱۱,۸۵۵)	تعدیلات سنواتی
(۴۷,۰۶۱)	۲۷,۵۵۷	۵,۸۳۵	وجوه نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی
ب) اطلاعات وضعیت مالی در پایان دوره (مبالغ به میلیارد ریال):			
۷۰۷,۲۷۱	۸۰۴,۴۲۳	۹۵۴,۲۷۱	جمع سپرده‌ها
۴۳۶,۰۳۷	۴۵۳,۱۹۴	۴۸۴,۰۹۶	جمع تسهیلات
۹۴۵,۵۵۶	۱,۰۴۰,۲۳۷	۱,۲۰۸,۲۹۰	جمع دارایی‌ها
۸۸۴,۹۶۷	۹۸۷,۱۰۷	۱,۱۵۸,۰۸۴	جمع بدهی‌ها
۴۵,۷۰۰	۴۵,۷۰۰	۴۵,۷۰۰	سرمایه ثبت شده
۶۰,۵۸۹	۵۳,۱۳۰	۵۰,۲۰۵	جمع حقوق صاحبان سهام
ج) نرخ بازده (درصد):			
۰/۴٪	۰/۱۶٪	۰/۱۲٪	نرخ بازده دارایی‌ها
۶/۶٪	۱۲/۱۶٪	۶٪	نرخ بازده حقوق صاحبان سهام
د) اطلاعات مربوط به هر سهم:			
۴۵,۷۰۰	۴۵,۷۰۰	۴۵,۷۰۰	تعداد سهام در زمان برگزاری مجمع - میلیون سهم
۱۶۲	۱۹۴	۱۶۷	اولین پیش بینی سود هر سهم - ریال
۱۱۱	۱۵۸	(۹۳)	آخرین پیش بینی سود هر سهم - ریال
۸۸	(۱۴۶)	(۶۶)	سود واقعی هر سهم - ریال
۱,۱۴۳	۱,۰۰۲	۶۳۷	آخرین قیمت هر سهم در تاریخ تایید گزارش - ریال
۱,۳۲۶	۱,۱۶۳	۱,۰۹۹	ارزش دفتری هر سهم - ریال
۱۳	(۷)	(۱۰)	نسبت قیمت به درآمد واقعی هر سهم - مرتبه
د) سایر اطلاعات:			
۱۹,۰۶۵	۱۸,۷۵۶	۱۸,۴۰۴	تعداد کارکنان - نفر (پایان سال)
۱,۸۱۱	۱,۷۱۷	۱,۶۶۱	تعداد شعب (با احتساب شعب خارج از کشور)
۳۹	۴۰	۴۰	تعداد واحدهای ارزی

۴- حسابرسی داخلی و تقویت نظام کنترل‌های داخلی بانک

با استناد به ماده ۱۵ منشور فعالیت حسابرسی داخلی و با عنایت به اهداف و وظایفی که طبق این منشور تعریف شده، برنامه سالانه حسابرسی داخلی در پایان هر سال، توسط اداره حسابرسی داخلی تهیه و به منظور تأیید به کمیته حسابرسی ارائه می‌گردد.

از مهم‌ترین دستاوردهای حسابرسی داخلی در سال ۱۳۹۵ «ارزیابی و بهبود اثربخشی کنترل‌های داخلی» می‌باشد. در این خصوص، نظام‌نامه حسابرسی داخلی، برنامه جامع حسابرسی داخلی، گزارش ارزیابی کلان ریسک و گزارش ارزیابی کلان کنترل‌های داخلی تهیه و توسط کمیته حسابرسی تأیید گردیده است. دستاورد اجرایی پروژه مذکور، تغییر در متدولوژی حسابرسی داخلی می‌باشد، بدین ترتیب که بر اساس متدولوژی جدید، حسابرسی واحدهای مختلف بانک طی یک دوره زمانی حدوداً سه ساله، به صورت چرخه‌محور و مبتنی بر ریسک در دستورکار اداره حسابرسی داخلی قرار می‌گیرد. همچنین «استانداردسازی گزارش حسابرسان طبق الگوی خاص موسسات حسابرسی معتبر داخلی و خارجی» از دیگر برنامه‌های راهبردی اداره حسابرسی داخلی بود که تکمیل و نهایی گردیده است.

در کنار اجرای مستمر حسابرسی واحدهای مختلف بانک و انجام وظایف مربوطه از سوی اداره حسابرسی داخلی، رکن نظارتی حسابرسی بانک یعنی کمیته حسابرسی نیز از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. اهم اقدامات انجام شده توسط این کمیته در حوزه‌های مختلف و در سال ۱۳۹۵ به شرح ذیل می‌باشد:

• گزارشگری مالی

- بررسی و تبادل نظر اعضای کمیته حسابرسی در جلسات مختلف پیرامون موضوعات مرتبط با گزارش پیش‌نویس صورتهای مالی و گزارش حسابرس مستقل و بازرس
- پیگیری انجام تکالیف مقرر در مجمع عمومی سالانه (با تأکید برنامه بانک مرکزی ج.ا.ا.)
- بررسی و تبادل نظر درخصوص فراهم نمودن امکانات و بسترهای لازم جهت پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) در بانک
- تأکید بر برگزاری مجامع عمومی شرکت‌های تابعه موثر بر تلفیق، تا پایان خردادماه

• کنترل‌های داخلی

- بررسی و تأیید گزارش عملکرد کمیته حسابرسی و اداره حسابرسی داخلی
- بررسی و تأیید «گزارش پیشرفت در پیاده‌سازی نظام جامع کنترل‌های داخلی»
- بررسی و تأیید پیش‌نویس «گزارش کنترل داخلی برای دوره منتهی به اسفند ماه ۱۳۹۴»

- بررسی و تأیید محصولات پروژه «ارزیابی و بهبود اثربخشی کنترل های داخلی» مشتمل بر نظام نامه حسابرسی داخلی، برنامه جامع حسابرسی داخلی، گزارش ارزیابی، کلان ریسک و گزارش ارزیابی کلان کنترل های داخلی
- طی جلسات مختلف کمیته حسابرسی، درخصوص موضوعات مرتبط با شرکت های تابعه اعم از گزارش مجامع برگزار شده، وضعیت هلدینگ های بانک و عملکرد کمیته های حسابرسی هلدینگ ها و شرکت های بورسی بحث و تبادل نظر صورت گرفته است.

• حسابرسی داخلی

- بررسی و تأیید برنامه سالانه حسابرسی داخلی
- بررسی و تأیید گزارش های حسابرسی داخلی بخش های مختلف بانک اعم از چرخه اعتباری، چرخه IT، چرخه صندوق و گزارشات موردی
- بررسی و تأیید ساختار جدید اداره حسابرسی داخلی
- بررسی و تأیید نرم افزار بانک اطلاعاتی مربوط به عملکرد کمیته حسابرسی و اداره حسابرسی داخلی

• حسابرس مستقل

- بحث و بررسی درخصوص صورت های مالی تلفیقی مربوط به سال مالی منتهی به ۹۴/۱۲/۲۹ و پیش نویس گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی بانک با حضور مدیران ارشد و نمایندگان سازمان حسابرسی
- بررسی گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی بانک و برخی از شرکت های تابعه
- بحث و بررسی درخصوص نحوه اعمال نظارت مناسب در زمینه انتخاب حسابرسان مستقل در شرکت های تابعه، مبنی بر اینکه موسسات حسابرسی این شرکت ها لزوماً معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار و از نوع رتبه یک باشند.

۵- اجرای استانداردهای شفافیت

یکی از اصول پذیرفته شده و البته غیرقابل خدشه در بازارهای مالی مدرن، لزوم توجه به مسئله شفافیت است. رعایت شفافیت در همه ابعاد مالی و غیرمالی عملکرد شرکت‌ها و مخصوصاً بانک‌ها در واقع تضمینی است برای صحت عملکرد آن‌ها تا از این طریق زمینه انجام تخلقات یا بروز اختلال در نظام مالی از بین برود. همچنین رعایت شفافیت در ارائه اطلاعات مالی از جمله ارکان اصلی حاکمیت شرکتی می‌باشد، لذا بانک مرکزی ج.ا.ا در سال ۱۳۹۳ با ابلاغ «ضوابط ناظر بر حداقل استانداردهای شفافیت و انتشار عمومی اطلاعات توسط موسسات اعتباری»، بانک‌ها را ملزم به انتشار اطلاعات مربوط به شفافیت در چارچوب مورد نظر در این دستورالعمل نمود. در این راستا بانک تجارت نسبت به انتشار و بروز رسانی اطلاعات مورد نظر بانک مرکزی، در مقاطع مورد نظر از طریق وب سایت بانک اقدام نموده است. انتشار اطلاعات مورد نظر بانک مرکزی می‌تواند به سهامداران و ذینفعان بانک در راستای پایش عملکرد بانک در راستای وظایف محوله و منطبق بر اساسنامه کمک نماید.

علاوه بر شفافیت در حوزه داخلی، موضوع ارتباطات بین‌المللی با کارگزاران خارجی ضرورت توجه به شفافیت در بعد بین‌المللی را نیز پیش از پیش گوشزد می‌کند.

در این خصوص علاوه بر درج اطلاعات مالی و سایر گزارشات عملکردی بانک به زبان انگلیسی در سایت بانک، تبادل اطلاعات مورد نیاز کارگزاران خارجی در خصوص ابعاد مختلف عملکرد بانک در قالب فرم‌های خاص نیز انجام گرفته و این امر به احیای روابط کارگزاری کمک شایانی می‌نماید.

۶- گزارش تجزیه و تحلیل ریسک بانک

بانک تجارت همگام با تاکیدات بانک مرکزی ج.ا.ی. مبنی بر ضرورت استقرار چارچوب حاکمیت شرکتی در بانکها و نیز تغییر رویکرد نظارتی آن بانک از رویکرد سنتی به رویکرد مبتنی بر ریسک در جهت همگامی با این رویکردها و نیز استقرار حاکمیت مدیریت ریسک مبتنی استاندارد بال ۲ و ۳ پیش از گذشته تلاش نموده است. استراتژی اصلی بانک در زمینه مدیریت ریسک دستیابی به مدیریت ریسک یکپارچه (ERM) می باشد، به نحوی که تمامی ریسکهای موجود در حوزههای مختلف کسب و کار بانک به صورت یکجا و مرتبط با هم هدایت و در عین حال توسط واحدهای ذیربط مدیریت شوند. این امر با هدایت کمیته عالی مدیریت ریسک و افزایش ظرفیت و فعالیت کمیتههای فرعی مدیریت ریسک در حوزههای ریسک اعتباری، عملیاتی، تطبیق، نقدینگی و بازار صورت می پذیرد.

۶-۱- ریسک اعتباری

مسئله بهبود مدیریت ریسک اعتباری همواره یکی از اولویتهای اصلی بانک تجارت بوده است. در این راستا، با توجه به اهمیت مطالبات غیرجاری، بانک همواره سعی نموده است تا مسئله بهبود مدیریت ریسک اعتباری، کاهش مطالبات غیرجاری و پوشش ذخیرههای کافی را به عنوان یکی از اهداف اصلی خود مد نظر قرار دهد. در این ارتباط در جدول زیر برخی از شاخصهای عملکردی بانک که نمایانگر وضعیت ریسک اعتباری هستند، آورده شده است:

شاخصهای ریسک اعتباری طی سالهای ۱۳۹۳ الی ۱۳۹۵ (درصد)

عنوان شاخص	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
نسبت خالص مطالبات معوق و مشکوک الوصول به جمع تسهیلات و مطالبات	۱۲.۲	۱۳.۵	۱۳.۱
نسبت مطالبات ضمانت نامه و اعتبار اسنادی به کل تعهدات ضمانت نامه و اعتبارات اسنادی	۳.۷	۳.۷	۳.۷
نسبت کفایت ذخایر	۵۸.۷	۴۴.۲	۴۳.۷

همان طور که از جدول فوق قابل مشاهده است، روند نسبت مطالباتی بانک در بخش تسهیلات طی سه سال اخیر افزایشی بوده؛ هرچند که در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴ این نسبت کمی بهبود یافته است. در این ارتباط، اگرچه در طی سالهای اخیر اقدامات مؤثری از جمله تشکیل مستمر کمیته ویژه وصول مطالبات بانک، پایش مستمر وضعیت مطالبات مناطق، بازنگری در حدود اختیارات مناطق در بخشش جرایم تاخیر و ... به انجام رسیده و تا حدی از رشد بیش از حد مطالبات و نسبتهای مطالباتی جلوگیری نموده، لیکن علیرغم خارج شدن اقتصاد کشور از شرایط رکود و برخورداری از رشد مثبت اقتصادی، به دلیل فراگیر نبودن این رشد در تمامی بخشهای اقتصادی وضعیت سودآوری مشتریان مطالباتی چندان تحت تاثیر قرار نگرفته و در نتیجه بانک همچنان با چالش نسبت بالای مطالباتی و رشد مطالبات مواجه می باشد. بدیهی است با توجه به سیاستهای دولت و بانک مرکزی در سال آتی جهت رشد تمامی بخشهای اقتصادی وضعیت بهبود خواهد یافت. علیرغم بالابودن نسبت مطالباتی، بانک به جهت پوشش ریسک اعتباری، ذخایر مناسب برای این امر اختصاص یافته است به طوری که در سال ۱۳۹۵ نسبت ذخایر مطالباتی بانک در حدود ۴۹ درصد بوده است.



بانک در صدد است با پوشش سه حوزه ریسک اعتباری شامل رتبه‌بندی و اعتبارسنجی مشتریان، مدیریت پرتفوی اعتباری و تعیین حدود و اشتباهات ریسک اعتباری به نحو مناسبی ریسک‌های اعتباری را مدیریت نماید. از جمله اقدامات صورت گرفته و یا در دست اقدام در زمینه مدیریت ریسک اعتباری می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- استقرار سامانه اعتبارسنجی مشتریان حقیقی و حقوقی و آموزش کاربران مربوطه
- بازبینی و به روز رسانی مدل کمی امتیازدهی و رتبه‌بندی برای مشتریان حقوقی در گزارشات کارشناسی و اطلاعاتی در سامانه اعتبارسنجی داخلی بانک.
- بازنگری فرآیند اعتباری بانک مبتنی بر ریسک اعتباری.
- برگزاری مستمر جلسات کمیته ویژه وصول مطالبات بانک.

۲-۶- ریسک عملیاتی

در حال حاضر فرآیند مدیریت ریسک عملیاتی در بانک به دو شیوه انجام می‌پذیرد:

۱- شناسایی ریسک‌های عملیاتی بانک با استفاده از روش خود ارزیابی ریسک و کنترل (RCSA)

۲- ثبت رویدادهای زیان عملیاتی در سامانه مدیریت ریسک عملیاتی (پایگاه داده زیان)

روش RCSA در سال ۱۳۹۵ در حوزه‌های حقوقی و تدارکات و مهندسی انجام شده و راهکارهای کنترلی مناسب جهت کاهش ریسک‌ها تدوین شده و به تصویب کمیته فرعی مدیریت ریسک عملیاتی و کمیته عالی مدیریت ریسک رسیده است. در خصوص روش دوم، با توجه به استقرار سامانه پایگاه داده زیان و اندازه‌گیری ریسک عملیاتی در بانک، تا پایان سال ۱۳۹۵ حدود ۱۹۰۰ رویداد زیان ریسک عملیاتی توسط کاربران ثبت کننده اطلاعات در مدیریت‌های ذیربط در سامانه مدیریت ریسک عملیاتی ثبت شده و بر اساس آن گزارش‌های مدیریتی ریسک بر حسب آیتم‌های مختلف (منطقه جغرافیایی، نوع رویداد زیان، دلایل رویداد زیان و ...) قابل ارائه می‌باشد. همچنین بر اساس آن سرمایه پوششی ریسک عملیاتی بر مبنای روش پیشرفته مد نظر کمیته بال محاسبه گردیده است.

سرمایه پوششی مورد نیاز ریسک عملیاتی بر مبنای روش پایه و روش پیشرفته نیز به شرح جدول زیر می‌باشد.

سرمایه پوششی مورد نیاز ریسک عملیاتی

مبالغ به میلیون ریال

شرح	اسفند ۱۳۹۵	اسفند ۱۳۹۴	اسفند ۱۳۹۳
روش پایه	۲,۶۰۸,۶۶۷	۲,۸۹۵,۹۲۶	۲,۹۴۴,۱۳۶
روش پیشرفته	۵۰۰,۱۱۹	-	-

با توجه به اینکه مبنای محاسبه روش پایه متوسط درآمد ناخالص سه دوره مالی بوده؛ لذا با توجه به پایین بودن متوسط مذکور در سال ۱۳۹۵ در مقایسه با سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۳ سرمایه پوششی محاسبه شده روندکاهشی داشته است. سرمایه پوششی محاسبه شده بر اساس هر یک از روش‌های مذکور در محاسبه نسبت کفایت سرمایه بال ۲ با ضریب ۱۲/۵ در مخرج نسبت مذکور وارد می‌شود.

۳-۶- ریسک نقدینگی

ریسک نقدینگی به زیان احتمالی ناشی از عدم تطابق جریانهای نقد ورودی و خروجی اطلاق می‌گردد. زیان احتمالی ناشی از مازاد منابع نقد، هزینه فرصت نگهداری آن می‌باشد و در طرف مقابل کسری منابع آزاد، ریسک تامین مالی با نرخ‌هایی بالاتر و یا در حالت درماندگی، ریسک عدم دسترسی به منابع لازم را به بانک تحمیل می‌نماید. در این راستا بانک از سال‌های قبل، ضمن رصد وضعیت نقدینگی (مانده حساب جاری نزد بانک مرکزی و خالص منابع و مصارف بانک در بازار بین بانکی) و نیز تحلیل روند شاخص‌های مربوطه، همچون نسبت تسهیلات و مطالبات به خالص سپرده‌ها، وضعیت منابع و مصارف خود را با برگزاری مستمر جلسات کمیته عالی منابع و مصارف مدیریت می‌نماید. همان‌طور که در جدول زیر ملاحظه می‌شود، روند نسبت تسهیلات به سپرده‌های بانک صعودی بوده که با توجه به نسبت ۱۲/۵ درصدی سپرده قانونی و لحاظ ۳ درصدی ذخایر نقد مورد نیاز، بیانگر افزایش ریسک نقدینگی بانک بوده است که از جمله مهم‌ترین دلایل آن، افزایش مطالبات دولت به عنوان یکی از مصارف عمده بانک بوده است؛ به طوری که بدون لحاظ این بخش از مصارف، نسبت مذکور نزولی بوده که بیانگر توجه ویژه بانک به مدیریت بهینه منابع و مصارف با هدف پرهیز از کسری حساب نزد بانک مرکزی بوده است.

نسبت خالص تسهیلات و مطالبات به سپرده‌ها (پس از کسر سپرده قانونی) - درصد

۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
۸۸٪	۸۷٪	۹۲٪

همچنین بانک، پروژه اندازه‌گیری ریسک نقدینگی مبتنی بر تحلیل شکاف را که از سال‌های گذشته شروع نموده بود، در این سال اجرایی کرد که بعد از رفع آخرین مغایرت‌های اطلاعاتی باقی مانده در این سامانه، گزارش تحلیل شکاف در دو حالت ایستا و پویا انجام خواهد شد. همچنین در سال آتی برنامه‌ای تحت عنوان ساز و کار اجرایی مدیریت دارایی-بدهی تعریف گردیده که هدف از آن تدوین ساز و کارهای لازم مبتنی بر بال ۲ و ۳ می‌باشد. در این ارتباط از جمله موارد پیش‌بینی شده، تدوین برنامه احتیاطی، دستورالعمل سپر نقدینگی و حدود سررسید و دستورالعمل مدیریت ریسک نرخ سود می‌باشد که با اجرایی شدن آن‌ها بانک برنامه مشخصی جهت مدیریت بحران‌های نقدینگی خواهد داشت.

۴-۶- ریسک تطبیق

با توجه به شاخص‌های مصوب برای پایش وضعیت ریسک تطبیق بانک (مبتنی بر مهم‌ترین بخشنامه‌های ابلاغی بانک مرکزی ج.ا.ا.) در کمیته فرعی مدیریت ریسک تطبیق، گزارش‌های وضعیت ریسک تطبیق بانک به صورت فصلی توسط اداره مدیریت ریسک، تهیه و جهت تصمیم‌گیری به کمیته مذکور ارسال می‌گردد. در این راستا، طی سال ۱۳۹۵ و به تفکیک هر فصل گزارش آن تهیه و در کمیته ارایه شده است. این امر تا حد زیادی به انطباق عملیات بانک با استانداردها و قوانین داخلی و خارجی خواهد انجامید. همچنین وضعیت ریسک تطبیق بانک بر اساس آخرین مقررات و آیین‌نامه‌های صادره توسط نهادهای نظارتی (به طور خاص بانک مرکزی ج.ا.ا.) و نیز تاثیرپذیری عملیات بانک از دستورالعمل‌های ابلاغی، در کمیته فرعی مدیریت ریسک تطبیق بررسی و تصمیمات لازم اتخاذ گردیده است.

۵-۶- ریسک بازار

ریسک بازار به نوسانات نامطلوب قیمت‌ها یا نرخ‌های بازاری دارایی‌های موجود در پرتفوی معاملاتی بانک مربوط می‌شود. طبق تعریف، ریسک بازار زمانی به وجود می‌آید که مؤسسه مالی فعالانه به خرید و فروش دارایی، بدهی و اوراق مشتقه مبادرت نماید، نه هنگامی که ارقام مذکور را برای مقاصد سرمایه‌گذاری بلندمدت، تأمین مالی و مصون‌سازی، نگهداری کند. به عبارت دیگر، ریسک بازار به پرتفوی معاملاتی بانک مربوط است، نه به پرتفوی فعالیت‌های بانکی؛ پرتفوی معاملاتی شامل دارایی‌ها، بدهی‌ها و قراردادهای مشتقه‌ای است که می‌تواند به سرعت در بازارهای سازمان یافته مورد خرید و فروش قرار گیرد، حال آن که پرتفوی سرمایه‌گذاری بلندمدت شامل دارایی‌ها و بدهی‌هایی می‌باشد که غیرنقد بوده و برای بیش از یک دوره نگهداری می‌شوند. با توجه به اینکه پورتفوی معاملاتی بانک شامل ارز و سهام است بوده در این بخش ریسک این دو نوع دارایی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۱-۵-۶- ریسک پرتفوی ارزی

از آنجا که از جمله شاخص‌های ارزیابی ریسک پرتفوی ارزی، نسبت وضعیت باز ارزی به سرمایه پایه بانک می‌باشد، روند این نسبت طی سه سال گذشته در جدول زیر ارائه شده است.

نسبت وضعیت باز ارزی به سرمایه پایه بانک

شرح	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
وضعیت باز ارزی *	۷,۴۷۸	۵۱۶	-۲,۸۰۴
سرمایه پایه **	۲۴,۱۶۱	۲۷,۹۸۶	۴۲,۹۰۲
نسبت وضعیت باز ارزی به سرمایه پایه بانک (درصد)	۳۰/۹۵	۱/۸۴	-۶/۵۳

* وضعیت باز ارزی، پس از کسر تسهیلات تهاتر شده با دولت محاسبه و ارائه شده است. در واقع، از آنجا که تقریباً تمامی تسهیلات تهاتر شده با دولت، با استفاده از مشوقهای اعلامی توسط بانک مرکزی، با ریال تسویه می‌گردند و نرخ ارز مربوطه ثابت مانده است، عملیات تسهیلات ارزی تهاتر شده با دولت تحت تاثیر ریسک ناشی از نوسانات نرخ ارز قرار نگرفته و به همین دلیل از مانده وضعیت باز ارزی کسر شده اند.

** آخرین سرمایه پایه مصوب بانک مرکزی طبق نامه شماره ۹۵/۳۴۱۰۰۸ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۲۷ مبلغ ۵۳,۹۱۷ میلیارد ریال می‌باشد.

- چنان که ملاحظه می‌گردد، وضعیت باز ارزی بانک و نسبت آن به سرمایه پایه، طی سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴ افزایش یافته است. بخشی از این افزایش از طریق افزایش نرخ ارز مبادلاتی سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴ قابل توجیه است، اما بخش عمده ای از آن ناشی از افزایش داراییهای ارزی بانک جهت پوشش تعهدات و نقل و انتقالات ارزی بیشتر در شرایط پس از تحریم می‌باشد.

همچنین برای محاسبات مربوط به ریسک پرتفوی ارزی، سامانه اندازه گیری ریسک بر مبنای روش پیشرفته در این سال عملیاتی شده که بر مبنای نتایج استخراجی از آن ریسک پرتفوی ارزی (پس از کسر تسهیلات تهاتر شده) و سرمایه پوششی برای دوره منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ به ترتیب حدود ۶۸ و ۶۴۷ میلیارد ریال می‌باشد. همچنین حد پذیرش ریسک نرخ ارز در این سال معادل ۱۰۳۶ میلیارد است.

۲-۵-۶- ریسک پرتفوی معاملاتی سهام

طبق توضیحات ارائه شده در بخش ریسک بازار و با توجه به استاندارد کمیته بال، برای محاسبه ریسک پرتفوی سهام از پرتفوی معاملاتی استفاده می‌شود. در این بخش نیز برای محاسبه ریسک، از روش شبیه‌سازی تاریخی و مدل‌های پیشرفته استفاده شده است.

نسبت وضعیت پرتفوی معاملاتی به سرمایه پایه

(میلیارد ریال)

شرح	۱۳۹۵	۱۳۹۶
پرتفوی معاملاتی سهام	۱۰,۸۶۰	۱۱,۲۰۱
ریسک پرتفوی معاملاتی سهام	۲۰۰	۱۹۱

همانطور که مشخص است در سال گذشته علی‌رغم کاهش ارزش ریالی پرتفوی معاملاتی سهام نسبت به انتهای سال ۱۳۹۴، ریسک پرتفوی سهام افزایش یافته است که دلیل این موضوع را علاوه بر نوسانات قیمتی هر یک از اجزای پرتفوی، می‌توان به کنش متقابل آنها در پرتفوی معاملاتی، مرتبط دانست.

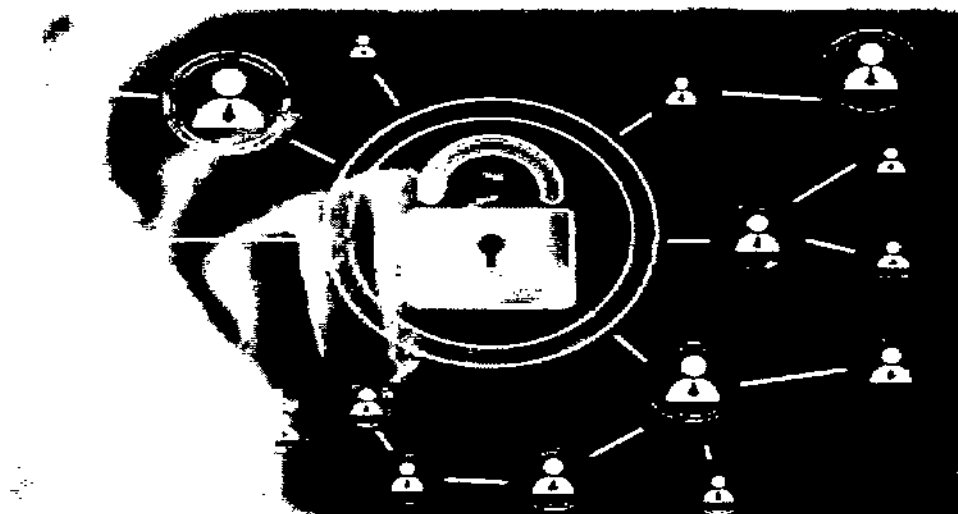
۶-۶- کمیته عالی مدیریت ریسک

این کمیته با هدف کمک به هیأت مدیره در موارد زیر تشکیل شده است:

- تدوین استراتژی‌های کلی مدیریت انواع ریسک در بانک
- تعیین و پیشنهاد حدود ریسک
- کنترل ریسک‌های بانک
- تجزیه و تحلیل وضعیت کنونی و آتی ریسک‌ها

اهم موارد بررسی شده و مصوبات صادره در این کمیته در سال ۱۳۹۵ به شرح ذیل می‌باشد:

- بررسی ریسک‌های شناسایی شده در حوزه فناوری اطلاعات و تصویب اقدامات کنترلی پیشنهادی
- تصویب الگوی فرایند اجرایی مدیریت ریسک در بانک
- تصویب الگوی اندازه‌گیری ریسک عام مشتریان و تاکید بر اجرای فاز آزمایشی آن
- تایید نتایج حاصله از سامانه اندازه‌گیری ریسک پرتفوی ارزی و تاکید بر تدوین دستورالعمل اجرایی آن
- بررسی ریسک‌های شناسایی شده حوزه حقوقی بانک و تصویب اقدامات کنترلی پیشنهادی
- تصویب برنامه پیاده‌سازی حاکمیت فناوری اطلاعات مبتنی بر استاندارد Cobit5
- بررسی وضعیت سرمایه پایه بانک و اتخاذ تصمیمات لازم



۷- واحد امنیت اطلاعات

همزمان با گسترش استفاده از کامپیوترهای شخصی و مطرح شدن شبکه‌های کامپیوتری و اینترنت، حیات کامپیوترها و کاربران آنان دستخوش تغییرات اساسی شده است. امروزه خطرات و تهدیدات مهاجمان که با بکارگیری روش‌های گوناگون در صدد ایجاد اختلال، انهدام و یا وارد آوردن صدمه به شبکه‌های داخلی، سازمانی، اینترنتی و اینترنتی هستند به یک مساله روزانه تبدیل گردیده است. از طرفی، داده‌ها و اطلاعات به عنوان یکی از دارایی‌های مهم و با ارزش برای هر سازمان محسوب شده و به تبع آن حفظ و صیانت از آنها امری حیاتی برای سازمان به شمار می‌رود. به همین جهت مبحث امنیت و ایجاد آن در دنیای الکترونیکی ارتباطات و به خصوص بانک‌ها و مؤسسات امروزی که عمده فعالیتشان به رایانه و شبکه‌های رایانه‌ای وابسته است، جایگاه ویژه‌ای دارد. براین اساس، واحد امنیت اطلاعات بانک که تحت نظارت معاونت فناوری اطلاعات فعالیت می‌نماید، اقداماتی را در این زمینه به شرح زیر انجام می‌دهد:

- پیاده سازی سیستم مدیریت امنیت اطلاعات ISMS
- مرکز عملیات امنیت SOC
- تیم واکنش به رخدادهای امنیت رایانه‌ای CSIRT
- ارتقاء امنیت شبکه
- تهیه گواهینامه SSL
- تست نفوذ تعدادی از سیستم‌های اصلی بانک
- آموزش و فرهنگ سازی پرسنل بانک

COMPLIANCE



۸- اجرای استانداردهای تطبیق (Compliance)

بر اساس تأکید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و همچنین ضوابط اعلامی از سوی کمیته نظارت بر بانکداری بانک تسویه بین‌المللی (بال)، واحد تطبیق در بانک‌ها به‌عنوان یک واحد مستقل، وظیفه کنترلی، نظارتی و مطابقت عملکرد سازمان با قوانین، مقررات و بخشنامه‌های درون‌سازمانی و برون‌سازمانی را به‌عهده دارد. هدف بخش تطبیق، یاری رساندن به بانک، در زمینه مدیریت ریسک تطبیق است. ریسکی که می‌تواند به مفهوم ریسک تحریم‌های قانونی یا نظارتی، زیان‌های مالی یا آسیب‌های وارده بر اعتبار یک بانک در نتیجه ناتوانی آن در مطابقت با قوانین، مقررات، ضوابط و استانداردهای مناسب اجرایی (مجموعاً در قوانین، مقررات و استانداردها) باشد. گاهی اوقات نیز می‌توان ریسک تطبیق را ریسک درستی عملیات بانکی خواند؛ زیرا اعتبار بانک ارتباط نزدیکی با پایداری آن به صحت عملیات بانکی و نیز انجام معاملات منصفانه دارد.

بر همین اساس و در راستای اجرای مصوبات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مبنی بر کنترل و پایش مستمر ریسک تطبیق و به منظور اجتناب از نقض قوانین و مقررات و استانداردهای بین‌المللی، واحد مستقل تطبیق در بانک ایجاد گردید که از جمله اقدامات صورت گرفته در این واحد به شرح زیر می‌باشد.

- انجام اقدامات اصلاحی در زمینه فرآیند شناسایی مشتری به منظور مبارزه با کلاهبرداری
- ارزیابی، تجهیز و تهیه نرم‌افزارهای مورد نیاز واحد تطبیق
- مدیریت حساب کاربری سامانه C6 توسط افراد مستقر در حوزه تطبیق واحدهای ارزی
- ایجاد وحدت رویه در فرآیندهای اجرایی تطبیق با کلیه ارکان ذیربط (واحدهای ارزی و شعب ارزی ریالی و ریالی)
- آموزش آنلاین کارکنان در خصوص رعایت الزامات جهت اجرای مناسب قوانین و مقررات و استانداردهای مربوطه با استفاده از نرم‌افزارها و سایت‌های معرفی شده

۹- مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم

فرآیند مبارزه با پولشویی در بانک تجارت تحت نظارت مستقیم اداره مستقل مبارزه با پولشویی و باهدف برنامه‌ریزی، هدایت و راهبری واحدهای بانک در حوزه مبارزه با پولشویی صورت می‌گیرد؛ از جمله وظایف این اداره می‌توان به نظارت بر کلیه تراکنش‌های انجام گرفته، ارسال گزارشات به موقع و پاسخگویی به واحدهای ذیربط نظارتی خارج از بانک (بانک مرکزی ج.ا.ا - مرکز اطلاعات مالی FIU)، اصلاح فرآیندهای لازم، روزآمد نمودن دستورالعمل‌های بومی شده قبلی با توجه به تغییرات ایجاد شده و تدوین بخشنامه‌های مرتبط با مبارزه با پولشویی اشاره نمود. علاوه بر آن و نظر به اهمیت اجرای مقررات و ضوابط مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، آموزش‌های لازم به کلیه کارکنان صف و ستاد با برگزاری دوره‌های تخصصی به‌صورت بررسی موردی و کارگاهی با موضوعات مختلف مبارزه با پولشویی در حوزه‌های مختلف ارائه می‌گردد.

بخشی از اقدامات انجام شده در زمینه مبارزه با پولشویی و اصلاح فرآیندهای مربوطه در سال ۱۳۹۵ عبارتند از:

- تهیه نرم افزار جمع‌آوری واریزکنندگان وجوه نقد بیش از سقف مقرر در واحدهای ارزی
- رفع نواقص و مغایرت اطلاعات مرتبط با گیرندگان خدمات پایه از دو منبع اطلاعاتی main و amx و همچنین ارتقاء سطح کیفی اطلاعات خدمات پایه مطابق با فرمت وزارت امور اقتصادی و دارایی
- تعیین شاخص‌های کاربردی و نیز ارائه مدلی مناسب برای تعیین سطح فعالیت مشتریان
- ایجاد الگویی مناسب جهت طبقه بندی ریسک مشتریان (ریسک عام) بر مبنای سه طبقه کم‌ریسک، با ریسک متوسط و پرریسک
- تهیه بانک اطلاعاتی از صندوق‌های امانات (اجاره‌ای) و همچنین تهیه نرم‌افزار مناسب و با انعطاف‌پذیری بالا به منظور اخذ انواع گزارش‌ها و نظارت مستقیم بر صندوق‌های مذکور
- رفع نواقص نرم‌افزار جامع مبارزه با پولشویی (AML) و نیز تعیین الگوی مناسب به جهت گزارش‌گیری و ایجاد فرآیند بررسی معاملات و عملیات مشکوک
- فرهنگ سازی و اطلاع رسانی به منظور شناخت بیشتر همکاران با موضوع و فرآیند پولشویی و نیز قوانین و دستورالعمل‌های مربوطه
- اقدامات کنترلی و بازرسی نظارتی در راستای اجرای قوانین و دستورالعمل‌های مبارزه با پولشویی در مناطق تهران و شهرستان‌ها (مجموعاً به تعداد ۲۵۶ مورد)



۱۰- فعالیتهای بانک در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی

بانک تجارت طی سال‌های گذشته به عنوان یک بنگاه اقتصادی مسئولیت پذیر در عمل به مسئولیت‌های اجتماعی مطرح بوده و نقش قابل توجهی در پشتیبانی از اقشار آسیب‌پذیر جامعه داشته است. بانک تجارت در سال ۱۳۹۵ نیز با ادامه این روند، فعالیت‌های متعددی را در زمینه ایفای مسئولیت‌های اجتماعی به انجام رسانده است که در این بین می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ارتقاء نقش بانک در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی با محوریت و تمرکز بر موضوع حفاظت از محیط زیست
- مشارکت در ساخت ۲ باب مدرسه جدید در مناطق محروم در تداوم رویکرد بانک در حمایت از آموزش در کشور و ایجاد مراکز آموزشی در استان‌های مختلف کشور
- ساخت ۵ خانه بهداشت روستائی در استان‌های محروم
- تجهیز و هوشمندسازی ۷۹ باب مدرسه در مناطق زلزله زده استان‌های بوشهر و آذربایجان شرقی
- همکاری با سازمان‌های خیریه بین‌المللی از جمله مشارکت در طرح برنامه جهانی غذا
- اختصاص بودجه خرید هدایای تبلیغاتی بانک در سال ۹۵ به امور عام‌المنفعه همچون ساخت مدارس و خانه‌های بهداشت در استان‌های کمتر برخوردار
- همکاری با سازمان‌ها و انجمن‌های خیریه (موسسه محک، سازمان بهزیستی و ...)
- حمایت از برنامه‌ها، پروژه‌ها و همایش‌های علمی و پژوهشی در دانشگاه‌ها و همچنین جشنواره خوارزمی
- حمایت از کسب و کارهای سبز و انعقاد تفاهم‌نامه با سازمان حفاظت محیط زیست
- مشارکت در برگزاری رویداد بین‌المللی پیشگامان جوان توسعه پایدار
- حمایت از کمپین سه‌شنبه‌های بدون خودرو
- فرهنگ‌سازی درون و برون سازمانی در راستای حفاظت محیط زیست و پیاده‌سازی کمپین‌های آموزشی محیط زیستی با دو رویکرد مصرف کاغذ کمتر و کاهش آلودگی هوا

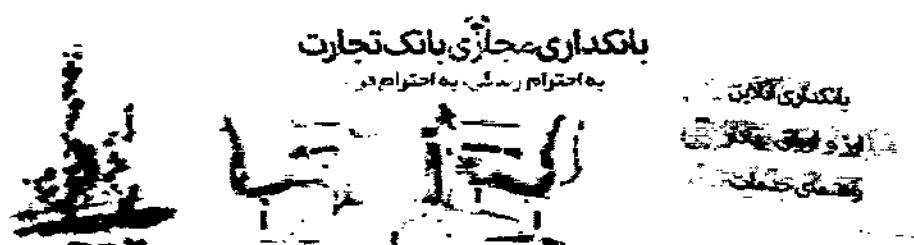
۱۱- سبد خدمات و محصولات بانک

۱۱-۱- محصولات و خدمات الکترونیک

• بانکداری مجازی

سامانه بانکداری مجازی به منظور ارائه طیف گسترده‌ای از خدمات بانکی غیر حضوری در بستر اینترنت طراحی و پیاده‌سازی گردیده است. در حال حاضر خدمات اصلی این سامانه شامل موارد ذیل می‌باشد و در آینده نزدیک سایر خدمات بانکی که قابلیت ارائه به صورت غیرحضوری داشته باشند نیز به این مجموعه اضافه خواهد شد:

- درخواست تسهیلات اینترنتی در دو بخش تسهیلات خرد و مشاغل خاص
- افتتاح انواع حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، بلندمدت و قرض‌الحسنه پس‌انداز
- فروش ارز دانشجویی
- خدمات نقل و انتقال وجوه
- پرداخت قبوض
- خرید شارژ تلفن همراه
- درخواست صدور دسته چک
- درخواست صورت حساب لاتین



• بانکداری اینترنتی مشتریان حقیقی

بانکداری اینترنتی (نسل سوم) این امکان را برای مشتریان فراهم می‌آورد تا در وقت و هزینه خود صرفه‌جویی نموده و امور بانکی خود را به صورت غیرحضوری از بستر اینترنت انجام دهند. ارائه طیف متنوعی از خدمات بانکی با رعایت امنیت و کاربرپسندی، از ویژگی‌های نسل سوم اینترنت بانک تجارت می‌باشد.

• اینترنت بانک مشتریان حقوقی ویژه (فرا)

اینترنت بانک فرا، یکی از خدمات سفارشی و اختصاصی بانک تجارت است که به منظور ارائه خدمات به مشتریان حقوقی ارزنده، طراحی و راه‌اندازی گردیده است. سرویس مذکور مبتنی بر وب بوده و علاوه بر امکانات منحصر به فرد، قابلیت برقراری ارتباط با سیستم‌های نرم‌افزاری مالی و حسابداری مشتریان را دارد.

• موبایل بانک

با توجه به نرخ نفوذ تلفن همراه در کشور و روند بانکداری همراه، موبایل بانک تجارت برای کلیه سیستم‌های عامل موبایل به صورت کاربرپسند طراحی و طیف متنوعی از خدمات مبتنی بر حساب و کارت را ارائه می‌نماید.



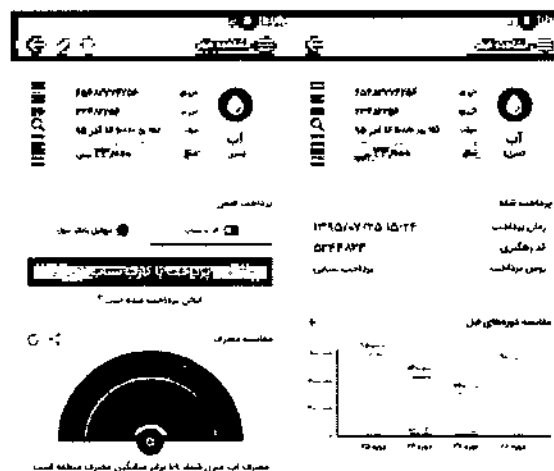
• تجارت پی

تجارت پی یکی از ابزارهای نوین نظام پرداخت در بستر موبایل می‌باشد که متشکل از نرم افزارهای موبایلی تجارت پی خریدار و تجارت پی پذیرنده است که با استفاده از کدهای دو بعدی QR امکان خرید و انجام تراکنش را فراهم می‌کند. این ابزار می‌تواند جایگزین POS و کارت گردد.



• سبزپرداز

سبزپرداز یک اپلیکیشن موبایلی جهت مدیریت و پرداخت قبوض شرکت‌های خدماتی با امکاناتی نظیر پرداخت از طریق تمامی کارت‌های شتاب، دریافت پیامکی قبوض و مقایسه مصرف انرژی می‌باشد.



• شبکه خودپرداز

بانک تجارت با دارا بودن حدود ۳۷۰۰ دستگاه خودپرداز، امکان دسترسی مشتریان کلیه بانک‌ها در اقصی نقاط کشور را به خدمات کارتی و شبکه شتاب فراهم نموده است. بانک تجارت با استفاده از روش‌های مختلف تأمین و تدارک، در حال افزایش شبکه خودپردازهای خود در سطح کشور می‌باشد.

• صدور انواع کارت های بانکی

در حال حاضر صدور انواع کارت‌های مغناطیسی و هوشمند (Smart) براساس نوع کاربری آن شامل کارت نقدی، کارت خرید، انواع کارت هدیه، کارت گروهی، کارت اعتباری، کارت کیف پول الکترونیک، کارت شهروندی، کارت مشترک با مشتریان و ... متناسب با نیاز مشتریان در حال ارائه می‌باشد.

• پایانه‌های فروشگاهی (POS)

بانک تجارت به منظور پوشش نیازهای عمومی و اختصاصی مشتریان در نقطه فروش کالا و خدمات، سرویس‌های تبادل الکترونیکی وجوه را از طریق شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت (PSP) در قریب به ۲۵۰,۰۰۰ نقطه فروش در سراسر کشور با ابزار پایانه‌های فروشگاهی ثابت و سیار ارائه می‌نماید. همچنین بهره‌گیری از ابزارها و فناوری‌های نوین از قبیل دستگاه‌های M-POS و PDA-POS در برنامه‌های سال آتی بانک قرار دارد.

• سامانه پرداخت اینترنتی (IPG)

به منظور پوشش نیازهای عمومی و اختصاصی مشتریان فعال در حوزه تجارت الکترونیک، خدمات تبادل الکترونیکی وجوه از طریق شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت (PSP) ارائه می‌گردد.

آمار مربوط به تعداد ابزارها و خدمات الکترونیک بانک

شرح	۱۳۹۵	۱۳۹۴
شعب سوپرفتی	۴۲	۴۱
PINPAD	۴,۲۷۱	۴,۴۳۹
تعداد پایانه‌های فروش POS	۲۷۳,۵۲۷	۲۵۷,۶۲۹
تعداد دستگاه‌های ATM	۳,۶۸۴	۳,۶۸۹
تعداد کارت‌های بدهی صادره	۷,۲۳۲,۵۳۲	۱,۶۰۰,۶۸۴
تعداد کارت‌های هدیه صادره	۹۸۵,۴۱۳	۱,۰۲۴,۵۳۳

اطلاعات مربوط به تعداد و مبلغ تراکنش‌های صورت گرفته در کانال‌های الکترونیک

شرح	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
	تعداد تراکنش‌ها (میلیون)	مبلغ تراکنش‌ها (میلیارد ریال)	تعداد تراکنش‌ها (میلیون)	مبلغ تراکنش‌ها (میلیارد ریال)
پایانه‌های فروش POS	۴۱۷	۵۱۴,۰۲۷	۲۹۸	۳۸۷,۱۶۰
دستگاه‌های ATM	۲۷۶	۸۹۶,۲۳۴	۲۹۸	۸۷۱,۷۷۶
موبایل بانک	۷۱	۴۴۸,۰۳۴	۵۴	۲۹۷,۸۵۷
اینترنت بانک	۲۰	۵۸۲,۳۴۵	۱۳	۳۸۰,۵۰۰
درگاه پرداخت الکترونیک	۶	۱۸,۰۸۷	۴	۷,۲۹۴

۲-۱۱- انواع سپرده‌های ریالی و ارزی و اعطای تسهیلات

بانک تجارت طیف متنوعی از سپرده‌های بانکی را متناسب با نیازهای مشتریان ارائه می‌نماید. افتتاح انواع سپرده‌های ریالی (قرض‌الحسنه پس‌انداز، قرض‌الحسنه جاری و سپرده‌های سرمایه‌گذاری - کوتاه‌مدت و مدت‌دار) و انواع سپرده‌های ارزی (قرض‌الحسنه پس‌انداز ارزی، قرض‌الحسنه جاری ارزی و سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار) از جمله آن‌ها می‌باشد. در این زمینه می‌توان به طرح‌های زمره، عقیق، مروارید و یا قوت اشاره کرد.

اعطای انواع تسهیلات به بخش‌های مختلف اقتصادی (کشاورزی و صنایع تبدیلی، صنعت و معدن، ساختمان، خدمات و پیمانکاری، بازرگانی) اشخاص و اصناف مختلف با عقود بانکداری اسلامی یکی دیگر از خدمات بانک تجارت می‌باشد. در این زمینه می‌توان به بسته اعتباری ویژه فعالین بازار سرمایه (طرح چارسوق) و بسته اعتباری ویژه دارندگان پایانه‌های فروشگاه‌ها و درگاه‌های پرداخت اینترنتی (طرح چرتکه) نیز اشاره کرد.

۳-۱۱- پذیرش تعهدات ضمانتنامه‌های ریالی و ارزی

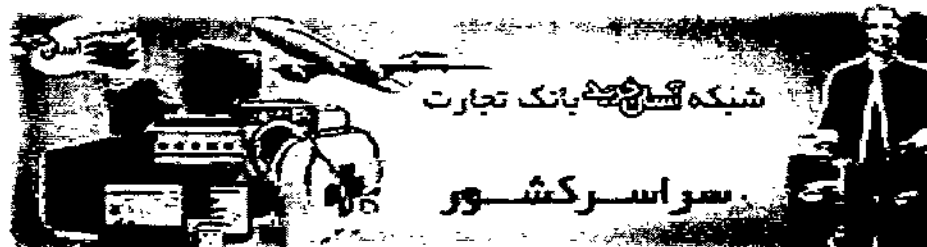
پذیرش تعهدات اعم از صدور ضمانتنامه‌ها و گشایش اعتبارات اسنادی در هر دو بخش ریالی و ارزی از خطوط اصلی کسب و کاری بانک تجارت می‌باشد که بیشترین سهم را در شبکه بانکی کشور دارا بوده و در طول سال‌های گذشته بانک تجارت توانسته است که جایگاه برتر خود را در حوزه‌های فوق حفظ نماید.

آمار مربوط به تعهدات بانک (میلیارد ریال)

شرح	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
مانده تعهدات بابت ضمانت‌نامه‌های ارزی	۴۸,۷۳۵	۴۷,۹۵۵	۴۳,۲۵۲
مانده تعهدات بابت ضمانت‌نامه‌های ریالی	۱۳۸,۶۷۵	۱۳۲,۸۷۸	۱۲۶,۰۴۴
مانده تعهدات بابت اعتبارات اسنادی خارجی	۹۶,۲۶۱	۸۲,۴۴۰	۸۹,۳۹۷
مانده تعهدات بابت اعتبارات اسنادی داخلی	۱۴,۹۵۴	۸,۹۱۹	۱۵,۵۰۰

۴-۱۱- خدمت آسان خرید

در راستای افزایش سهم درآمدهای کارمزدی بانک و پاسخگویی به نیازهای مشتریان در حوزه بانکداری خرد از طریق افزایش قدرت خرید هموطنان گرامی، بانک تجارت اقدام به برقراری «خدمت آسان خرید» نموده است. این خدمت برای مشتریان بانک، امکان خرید اقساطی کالا و خدمات را از فروشگاهها و مراکز عضو شبکه تا سقف ۲۰۰ میلیون ریال فراهم می‌آورد.



۵-۱۱- خدمات بیمه و سرمایه گذاری

- ارائه خدمات شرکت بیمه تجارت نو در شعب منتخب
- خرید و فروش سهام در شعب دارای بانه‌های کارگزاری

۶-۱۱- خدمات سفارشی سازی شده برای مشتریان

- بانک تجارت در راستای جلب رضایت مشتریان و حسب میزان تعامل آنها با بانک، خدمات سفارشی طبق نیاز مشتری طراحی و ارائه می‌نماید. از جمله این خدمات عبارتند از:
- سامانه تسویه معاملات وجوه کارگزاران بازار سرمایه
 - سامانه مدیریت وجوه سازمان نظام مهندسی ایران
 - سامانه پرداخت‌های دو شناسه‌ای

۱۲- فعالیت‌های حوزه بین‌الملل

با عنایت به رفع تحریم‌های بین‌المللی و بهبود اوضاع اقتصادی در سال ۱۳۹۵، فعالیت‌های حوزه بین‌الملل نیز با افزایش چشمگیری روبه‌رو بوده است. در این راستا اهم اقدامات انجام شده به شرح زیر می‌باشد:

- انجام مذاکرات لازم در خصوص قراردادهای تأمین مالی فاینانس با بانک‌های بین‌المللی
- انعقاد قراردادهای ریفاینانس با بانک‌های بین‌المللی
- بررسی پیشنهاد اعطای تسهیلات فاینانس به پروژه‌های خاص، از سوی برخی بانک‌های اروپایی
- پیگیری شکایت از اتحادیه اروپا (پرونده تحریم بانک تجارت)
- مکاتبات لازم جهت احیای روابط کارگزاری قدیم و ایجاد روابط بانکی جدید در اروپا و آسیا، که منجر به ایجاد روابط کارگزاری فعال با ۷۳ بانک در کشورهای ایتالیا، ترکیه، آلمان، اسپانیا، فرانسه، سوئیس، چین، اتریش، روسیه، انگلستان، امارات، بلژیک، ژاپن، کره، دانمارک، ارمنستان، چک، سوئد، افغانستان، سنگاپور، اسلواکی، هندوستان، بلاروس، عمان، قزاقستان، فنلاند، نروژ، تایوان، مالزی، آذربایجان، اندونزی و یونان گردید.

شایان ذکر است بانک تجارت علی‌رغم همه مشکلات و موانع ناشی از تحریم‌های بین‌المللی، همچنان از عملکرد مناسبی در حوزه تعهدات ارزی در شبکه بانکی برخوردار بوده است. خلاصه آمارهای این حوزه در تعهدات ارزی بانک در سال ۱۳۹۵، به شرح جدول زیر می‌باشد.

آمار تعهدات بانک در سال ۱۳۹۵				ارقام به میلیون دلار	
۱۳۹۴		۱۳۹۵		شرح / سال	
تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ		
۱۷۶	۲۰۰	۲۶۰	۳۰۶	ضمانتنامه های ارزی صادره طی سال	
۱,۵۸۸	۱,۰۲۳	۱,۵۰۵	۱,۰۲۳	مانده تعهدات بابت کل ضمانتنامه های ارزی صادره	
۶۷۲	۱,۰۱۴	۲,۵۶۲	۱,۸۰۳	اعتبارات اسنادی گشایش یافته طی سال	
۲,۷۲۶	۷۰۶	۱,۰۹۷	۲,۹۶۹	مانده تعهدات اعتبارات اسنادی	
۳۲۲	۴۸۱	۹۶۴	۷۶۸	حواله های ارزی وارده	
۳۷۴	۹۰۸	۹۱۰	۵۶۷	حواله های ارزی صادره	
۴۳۳	۱,۸۱۴	۲,۶۵۲	۸۵۴	حواله های ارزی صادره بابت واردات کالا	



۱۳- آموزش و توسعه سرمایه های انسانی

در دنیای امروز، سرمایه های انسانی به عنوان با ارزش ترین منابع سازمانی، به سازمان معنا و مفهوم می بخشد و زمینه تحقق اهداف سازمانی را فراهم می کنند. از آنجا که یک سازمان همگام با رشد سرمایه های انسانی خود رشد می کند، آموزش کارکنان به عنوان یکی از اولویت های اصلی در بانک تجارت مورد توجه قرار گرفته است. بر همین اساس هر ساله برنامه های آموزشی خاصی برای کارکنان در نظر گرفته می شود. به طور کلی در سال ۱۳۹۵ در مجموع ۶۸۰،۳۱۵ نفر ساعت آموزشی برای پرسنل برگزار گردید که در مجموع تعداد شرکت کنندگان بر حسب نفر/دوره به مجموع ۵۸،۹۳۷ رسیده است. عملکرد آموزشی بانک جهت آموزش و توسعه سرمایه های انسانی در سال ۱۳۹۵، به شرح جدول ذیل می باشد:

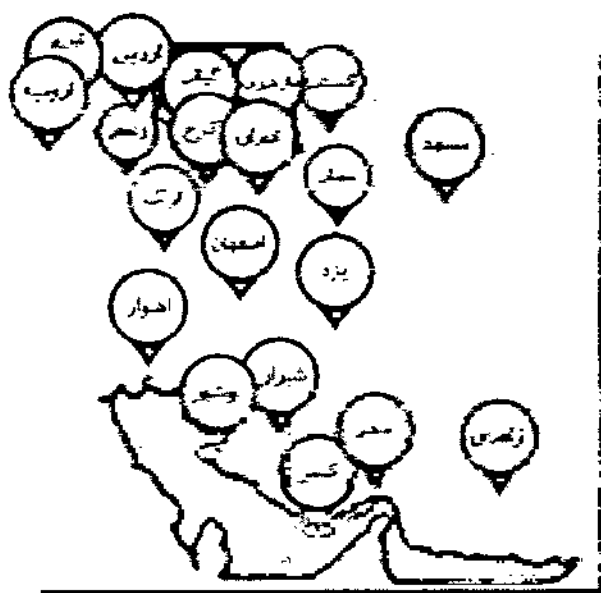
جدول عملکرد آموزش و توسعه سرمایه های انسانی بانک تجارت در سال ۱۳۹۵

گروه	تعداد پرسنل منطقه	هدف سرانه آموزشی (ساعت)	پرسنل آموزش دیده (نفر/دوره)	عملکرد دوره های آموزشی (ساعت)			عملکرد ۱۲ ماهه تا ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ (ساعت)
				تخصصی	عمومی	عملی	
مدیریت های مناطق تهران	۳،۴۶۲	۷۳	۸،۱۱۸	۱۱۴،۰۳۲	۱۳،۷۸۶	۳۴۰	۱۲۸،۱۵۷
مدیریت های مناطق شهرستان	۱۲،۳۰۷	۷۳	۴۴،۹۴۵	۴۱۶،۷۳۱	۶۹،۴۲۰	۲،۴۳۸	۴۸۸،۵۸۹
واحدهای ستادی	۲،۶۳۵	۷۳	۵،۸۷۴	۴۲،۱۴۵	۲،۴۵۳	۱۸،۹۷۱	۶۳،۵۶۹
جمع	۱۸،۴۰۴	۷۳	۵۸،۹۳۷	۵۷۲،۹۰۸	۸۵،۶۵۹	۲۱،۷۴۹	۶۸۰،۳۱۵



۱۴-بهرینه سازی شبکه شعب

در راستای تحقق استراتژی‌های بانک و نظر به اهمیت شبکه شعب به عنوان بازوی اجرایی بانک ضروری است سطح فعالیت شبکه شعب همواره رو به بهبود باشد. به همین منظور چابک‌سازی سازمان و شناسائی شعب غیرضرور و زیان‌ده طی سال‌های اخیر همواره در دستور کار بوده است. در سال ۹۵ نیز، تعداد ۵۶ شعبه که بر اساس نسبت‌های مالی و اقتصادی و پتانسیل منطقه، فاقد توجیه اقتصادی ارزیابی شده‌اند، ادغام و یا با تقلیل فعالیت تبدیل به باجه گردیده‌اند و ۵ شعبه نیز به منظور استفاده از ظرفیت محیطی جابجا و به مناطق دارای پتانسیل بالاتر منتقل شده‌اند. این رویه برای سال‌های آتی، نیز با هدف افزایش بهره‌وری سازمان، در دستور کار قرار دارد.



۱۵- اهم برنامه ها و اقدامات سایر حوزه های بانک

از جمله سایر اقدامات و برنامه‌هایی که در سال ۱۳۹۵ به منظور نیل به اهداف بانک، در دستور کار حوزه‌های مختلف بانک قرار گرفت، می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

نام حوزه	اهم برنامه‌ها و اقدامات صورت گرفته در سال ۱۳۹۵
استان‌ها	- تحلیل پتانسیل مناطق، برنامه‌ریزی کانال‌های توزیع خدمات و تهیه سند آمایش شعب - بهینه‌سازی شبکه شعب از طریق کاهش شعب غیرضرور و جابجایی شعب به منظور حضور در مناطق در حال توسعه و دارای پتانسیل اقتصادی بالا - اندازه‌گیری بهره‌وری کلی و جزئی عوامل تولید خدمت
اعتباری	- استقرار سامانه تکالیف ابلاغی دولت (اقشار خاص و یافت های فرسوده و ...) - توسعه سیستم جامع اعتبارسنجی مشتریان - ایجاد حساب انتظامی تعهدات از بابت صدور مصوبات
بازاریابی	- توسعه بازار کیف پول الکترونیکی - راه‌اندازی بانکداری شرکتی - طراحی نقشه راه پیاده‌سازی نسل جدید شعب ۲۴ ساعته - کنترل مکانیزه و اخذ گزارشات سیستمی از سود و کارمزدهای محاسبه نشده در اعطای تسهیلات و ارائه خدمات بانکی
بازرسی	- توسعه سیستم مکانیزه رمز یکپارچه چک‌های بانکی و بین بانکی به سراسر کشور - استقرار سیستم مکانیزه امور ممنوع الخروجی مدیونین - تکمیل سیستم مکانیزاسیون گزارش‌های بازرسی
تدارکات و مهندسی	- بازسازی شعب (۱۰۰ شعبه) - فروش املاک مازاد و تملیکی
حقوقی	رفع موانع فروش املاک مازاد و تملیکی دارای موانع قانونی و حقوقی
روابط عمومی و تبلیغات	- ارتقای سطح کیفی و توسعه کانال‌های ارتباطی مرکز ارتباط مشتریان - اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل سطح رضایت مشتریان
سازمان و روش‌ها	- طراحی فازهای تکمیلی بانکداری مجازی - بهینه‌سازی شبکه تهیه، انبارش و توزیع اقلام مصرفی بانک - اسکن و ساماندهی اسناد بانک (صف و ستاد) - اجرای فاز ۲ سیستم جامع کلرینگ (چکاوک) - واگذاری سهام شرکت‌های وابسته به بانک
سرمایه‌گذاری	- مولدسازی دارایی‌های تملیکی بانک - ایجاد و راه‌اندازی هلدینگ مالی

نام حوزه	اهم برنامه‌ها و اقدامات صورت گرفته در سال ۱۳۹۵
سرمایه‌های انسانی	• استقرار سیستم پایش منابع انسانی براساس استاندارد ۳۴۰۰۰ • تکمیل سیستم بهداشت و درمان (فاز بیمارستان‌ها) • پیاده‌سازی نظام مدیریت عملکرد پرسنل بانک • نیازسنجی، طراحی و اجرای طرح جامع آموزش و توانمندسازی «مدیران و معاونین مدیریت‌های شعب و روسای شعب ممتاز الف» • بازیابی و اصلاح نظام طبقه بندی مشاغل (صف و ستاد)
فناوری اطلاعات	• ارتقا نرم افزار سوئیچ کارت به نسخه ۷ شتاب • سیستم جامع مانیتورینگ (رصد تلفن بانک- موبایل بانک- اینترنت بانک) • تکمیل سامانه جامع مدیریت کارت • طراحی و پیاده‌سازی مرکز امداد و نجات رایانه‌ای • بهینه‌سازی سامانه مدیریت دیسک‌های Mainframe • پیاده‌سازی و عملیاتی نمودن سامانه الکترونیک ژورنال • امکان فعال‌سازی و اخذ کارمزد پیامک از طریق سرویس‌های غیرحضوری • سامانه جامع مدیریت پذیرندگان پایانه‌های فروشگاهی • افزایش و ارتقاء ظرفیت پهنای باند خطوط مخابراتی در سطح شعب، مناطق، ساختمان‌های ستادی و خطوط بین‌استانی • ارتقاء و بهبود زیرساخت‌های مجازی (SAN) در سایت‌های اصلی و پشتیبان
مالی	• توسعه سیستم اطلاعات مالی FIS • استقرار و توسعه داشبورد نظارتی منابع و مصارف • تست و پیاده‌سازی نظام مدیریت دارایی و بدهی (ALM) • همگرایی با استانداردهای گزارش‌گری مالی (IFRS) در صورت‌های مالی بانک





فصل سوم

اهداف و برنامه های آتی بانک

در این فصل، به بیان جزئیات اهداف کلان بانک و همچنین برنامه‌های عملیاتی هر یک از واحدهای بانک که در سال آتی اجرا خواهند گردید پرداخته می‌شود. با افزایش عدم قطعیت‌ها، تغییرات و بویایی‌های محیط رقابتی، استفاده از رویکردهای نوین به منظور ترسیم آینده‌های پیش رو و تدوین استراتژی‌های صنعت بانکداری ضروری به نظر می‌رسد. در بانک تجارت با بهره‌گیری از رویکرد برنامه‌ریزی استراتژیک آینده‌پژوهانه، اهداف محوری و استراتژی‌های مورد نظر با هدف انطباق هرچه بیشتر با شرایط محیطی فعلی و سناریوهای محتمل آینده مورد بازنگری و تدوین قرار گرفته است.

به طور کلی سند استراتژیک بانک تجارت به موارد ذیل پرداخته است:

- تحلیل عوامل کلیدی موثر بر صنعت بانکداری با رویکرد آینده پژوهانه در تدوین سند استراتژیک بانک
- بازبینی و به روز رسانی اهداف استراتژیک بانک با توجه به مأموریت، چشم انداز و ارزش‌های آن
- رویکرد استراتژیک بانک تجارت در مواجهه با تغییرات شدید متغیرهای محیطی
- شناسایی حوزه‌های استراتژیک پیش روی بانک تجارت

برنامه‌های عملیاتی بانک در سال گذشته نیز همانند روال همیشگی، برای واحدهای مختلف بانک تهیه شده و در مقاطع سه ماهه، ارزیابی‌های دقیقی از عملکرد هر یک از حوزه‌های عملیاتی (اعتباری، مالی، بین‌الملل، حقوقی، سرمایه‌های انسانی، سرمایه‌گذاری، مدیریت ریسک، مبارزه با پولشویی و ...) صورت می‌گیرد. در جریان این ارزیابی موانع و مشکلات اجرای هر یک از برنامه‌ها مشخص شده و با همکاری واحدهای مربوطه سعی خواهد شد تا موانع رفع گردد و برنامه‌های مذکور در موعد مقرر به انجام برسند. این فرآیند در واقع یک جریان کاری مداوم است که در نهایت به اجرای استراتژی‌ها و در مرحله بعد تحقق اهداف کلان بانک منجر خواهد شد.

۱- اهداف محوری بانک

بانک تجارت در راستای تحقق سند چشم‌انداز خود مبنی بر اینکه بتواند به عنوان انتخاب اول مشتریان قلمداد شود، اهداف محوری زیر را تعیین و با اتخاذ استراتژی‌ها و تدوین برنامه‌های عملیاتی، تمام تلاش مدیران و کارکنان بانک را بر تحقق کامل اهداف در چارچوب افق‌های زمانی معین، متمرکز کرده است:

- افزایش سهم بانک از نقدینگی کشور
- افزایش سهم بانک از مجموع تعهدات شبکه بانکی
- کاهش مطالبات معوق بانک
- ارتقای سطح خدمات بانکداری الکترونیکی
- افزایش سطح رضایت مشتریان
- افزایش بهره‌وری کارکنان
- افزایش سهم درآمدهای غیرمشاع نسبت به کل درآمدهای بانک
- افزایش بهره‌وری و حاشیه سود عملیاتی
- افزایش سودآوری حاصل از سرمایه‌گذاری‌های بانک
- ارتقای سطح کنترل‌های داخلی و سلامت مالی
- رشد سودآوری

۲- استراتژی‌های محوری بانک

در بانک تجارت با بهره‌گیری از رویکرد نوین برنامه‌ریزی استراتژیک آینده پژوهانه و با استفاده از دانش و تجربه مجموعه کارشناسان، استراتژی‌های اصلی بانک در حوزه‌های مختلف تدوین گردید. استراتژی‌های محوری در جهت تحقق اهداف فوق‌الذکر عبارتند از:

- توسعه بازار و ایجاد تنوع در ارائه خدمات نوین مالی و بانکی
- بهینه‌سازی پرتفوی تخصیص (تسهیلات، سرمایه‌گذاری، تعهدات و ...)
- بهینه‌سازی عملکرد بانک در بازار تبادلات بین‌المللی با هدف رهبری بازار در این حوزه
- بهینه‌سازی ساختار، فرایند ها و تفکیک خطوط کسب و کار بانک
- توسعه عوامل زیر ساختی بانک (شامل: فناوری اطلاعات- نیروی انسانی- کنترل و نظارت)



برندسازی مجدد در بانک

بهینه‌سازی کانال های توزیع خدمات

در چند سال اخیر شاهد تغییرات چشمگیری در مدل کسب و کار صنعت بانکداری بوده‌ایم. هم‌راستا با تغییرات فناوری، خدمات بانک نیز از عرصه حضوری و تعاملات چهره به چهره با مشتری به صورت غیرحضوری و استفاده از فناوری‌های جدید در حال حرکت بوده است. این تغییرات زمینه رشد و توسعه بانک‌ها را فراهم نموده و بانک‌ها را با قابلیت‌های جدیدی متناسب با نیاز مشتریان همراه خواهند ساخت. بنابراین به منظور ارائه بهینه خدمات از طریق کانال‌های توزیع خدمات، این پروژه با هدف آسیب‌شناسی و رفع نواقص موجود، یکپارچه‌سازی خدمات قابل ارائه از طریق کانال‌ها و نهایتاً بهبود عملکرد هر یک از کانال‌ها، به عنوان یکی از پروژه‌های استراتژیک بانک تعریف شده است که نتایج حاصله بازخوردهای اقتصادی ملموسی را برای بانک به همراه خواهد داشت.

استقرار بانكداري متمرکز

با توجه به توسعه و گسترش کمی سرویس‌ها و خدمات الکترونیکی، نیاز به توسعه کیفی این خدمات بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود. پاسخ به این نیاز از طریق پیاده‌سازی Core Banking، یکی از اولویت‌های اصلی بانک در سال‌های اخیر بوده است. بر همین اساس برنامه‌ریزی برای انتخاب یک محصول متمایز در این زمینه در دستور کار قرار گرفته و پس از مذاکرات لازم با شرکت‌های ذیصلاح در این حوزه، در نهایت بانک مذاکرات جدی خود را با یکی از شرکت‌های مطرح در زمینه پیاده‌سازی سیستم Core Banking آغاز نموده و با تشکیل تیمی از متخصصین داخلی بانک، فرایند خرید و استقرار این سیستم را تسریع نموده است.

در کنار این موضوع و با توجه به اهمیت حوزه فناوری اطلاعات و ضرورت چابک سازی فرایندهای مربوطه، کمیته‌ای با عنوان کمیته عالی فناوری اطلاعات به منظور تسهیل و تسریع در فرایند تأمین و پیاده‌سازی سامانه بانکداری متمرکز (Core Banking)، در ساختار بانک پیش‌بینی شده است.

بهبود فرآیند طراحی، تولید و فروش خدمات

با توجه به اهمیت روزافزون افزایش توان رقابتی بانک و لزوم چابکی در ارائه بهنگام خدمات مورد نیاز مشتریان، بررسی و بازنگری فرآیند طراحی، تولید و ارائه خدمات در بانک، با هدف افزایش کارایی، به عنوان یکی از پروژه‌های استراتژیک سال آتی بانک در نظر گرفته شده است. در این پروژه کلیه مراحل توسعه محصول در کارگروهی متشکل از واحدهای ذیربط بررسی و برنامه‌های بهبود استخراج می‌گردد.

طراحی، راه‌اندازی و استقرار بانکداری کسب و کار

در راستای تغییر مدل کسب و کار بانک که با هدف افزایش سطح درآمدهای کارمزدی، گروه‌بندی جدید مشتریان و توسعه منابع درآمدی در دستور کار قرار گرفته است و پس از تجربه ایجاد مدیریت بانکداری شرکتی در بانک، فاز دوم بازمهندسی مدل کسب و کار بانک در سال آتی با عنوان «طراحی، راه‌اندازی و استقرار بانکداری کسب و کار» در دست اقدام می‌باشد. در پروژه مذکور با تمرکز بر بنگاه‌های کوچک و متوسط (SMEs) تلاش خواهد شد با ایجاد درک عمیقی از کسب و کار آنها، گروه‌بندی مشتریان و در نهایت نیازسنجی آنها، خدمات متناسب با این گروه از مشتریان بانک طراحی و ارائه گردد. با توجه به نقش با اهمیت این دسته از بنگاه‌های اقتصادی در ایجاد ارزش افزوده و همچنین تعداد قابل توجه آنها در اقتصاد کشور و با عنایت به تجربه جهانی در زمینه بانکداری بنگاه‌های کوچک و متوسط، ضرورت توسعه این بخش از مدل کسب و کار جامع بانک پیش از پیش احساس می‌شود.

تشکیل کمیته های حسابرسی شرکتهای تابعه و ارتباط با کمیته حسابرسی

با عنایت به دستورالعمل استقرار نظام کنترل‌های داخلی و تشکیل کمیته حسابرسی در شرکت‌های تابعه بانک و همچنین طبق ماده ۱۰ این دستورالعمل، به منظور نظارت بر عملکرد شرکت‌های تابعه بانک، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار و شرکت‌های هلدینگ ملزم به تشکیل کمیته حسابرسی می‌باشند که تایید صلاحیت اعضای کمیته حسابرسی و نظارت بر عملکرد آنها در شرکت‌های بورسی و هلدینگ‌های بانک در زمره وظایف کمیته حسابرسی بانک می‌باشد. همچنین برگزاری جلسات با کمیته حسابرسی شرکت‌ها به‌طور مستمر و اخذ گزارش از عملکرد آنها نیز بر عهده اداره حسابرسی داخلی می‌باشد.

بررسی پیاده سازی هجینگ ارزی با استفاده از روش پیمان آتی ارز برای مشتریان

یکی از ضرورت‌های اصلی برای توسعه تجارت و افزایش امنیت در تبادلات مالی تجار کشور، ایجاد روش‌ها و استفاده از ابزارهای پوششی مناسب جهت مدیریت ریسک نوسانات نرخ‌های برابری اسعار در بازار ارز می‌باشد. در همین راستا بانک مرکزی ج.ا.ا. با ابلاغ «آیین‌نامه اجرایی معاملات آتی ارز-ریال»، به بانک‌های تحت پوشش خود اجازه داد از پیمان‌های آتی (Forward Contract) جهت پوشش ریسک نوسانات ارزی مشتریان‌شان استفاده کنند. به جهت جدید بودن این ابزار مالی در نظام بانکی کشور و الزامات خاص آن، این برنامه در راستای پیاده‌سازی پیمان‌های آتی ارزی در بانک تجارت در دستور کار قرار گرفته است.

یکپارچه‌سازی سیستم‌های موجود در وصول مطالبات

شرایط رکودی در فعالیت‌های اقتصادی کشور در سنوات گذشته موجب انتقال بخش زیادی از تسهیلات اعطایی به سرفصل مطالبات گردید. لذا به منظور تسریع در وصول مطالبات، قسمتی از این فعالیت به شرکت‌های تخصصی خارج از بانک، برون‌سپاری می‌گردد. به همین منظور جهت بهینه‌سازی و تسریع در فرایند ارجاع پرونده‌های مطالباتی به شرکت‌های وصول کننده و لزوم ایجاد کنترل و پایش اطلاعات پرونده‌های مطالباتی به صورت سیستم یکپارچه مابین بانک و شرکت‌های وصول کننده، این برنامه در دستور کار قرار گرفت. از جمله مزایای اجرای این پروژه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ✓ جمع آوری قراردادهای غیر جاری مورد نظر وصول نشده به صورت سیستمی بدون دخالت کاربر
- ✓ ارسال اطلاعات به شرکت‌های وصول کننده براساس تقسیم‌بندی‌های مشخص شده از قبل
- ✓ امکان اخذ گزارش‌گیری مراحل انجام کار (در حال وصول، تسویه شده و مرجوعی)
- ✓ امکان اخذ گزارش‌گیری محاسبه کارمزد

راه اندازی سیستم جامع یکپارچه حفاظت و صیانت از دارائی‌های دیجیتال بانک تجارت

این پروژه با هدف مدیریت یکپارچه داده و اطلاعات ذخیره شده و تسهیل دسترسی به نسخه پشتیبان در بانک تعریف شده است. در همین راستا و در جهت حفظ و نگهداری بخشی از اطلاعات حیاتی بانک، لایه ضد باج افزار و مقاوم در برابر بمب‌های مغناطیسی در سال جاری ایجاد گردید. یکی دیگر از اهداف این برنامه تهیه و نگهداری نسخه پشتیبان زیرساخت کلیه سرورهای موجود و همچنین ایجاد نسخه پشتیبان متمرکز می‌باشد که این امر در دستور کار سال آتی قرار گرفته است.

انعقاد توافقنامه همکاری و SLA مرتبط با شرکت‌های تامین سرمایه، کارگزاریها، صرافی‌ها و لیزینگ‌ها و نیز ارایه گزارشات عملکردی

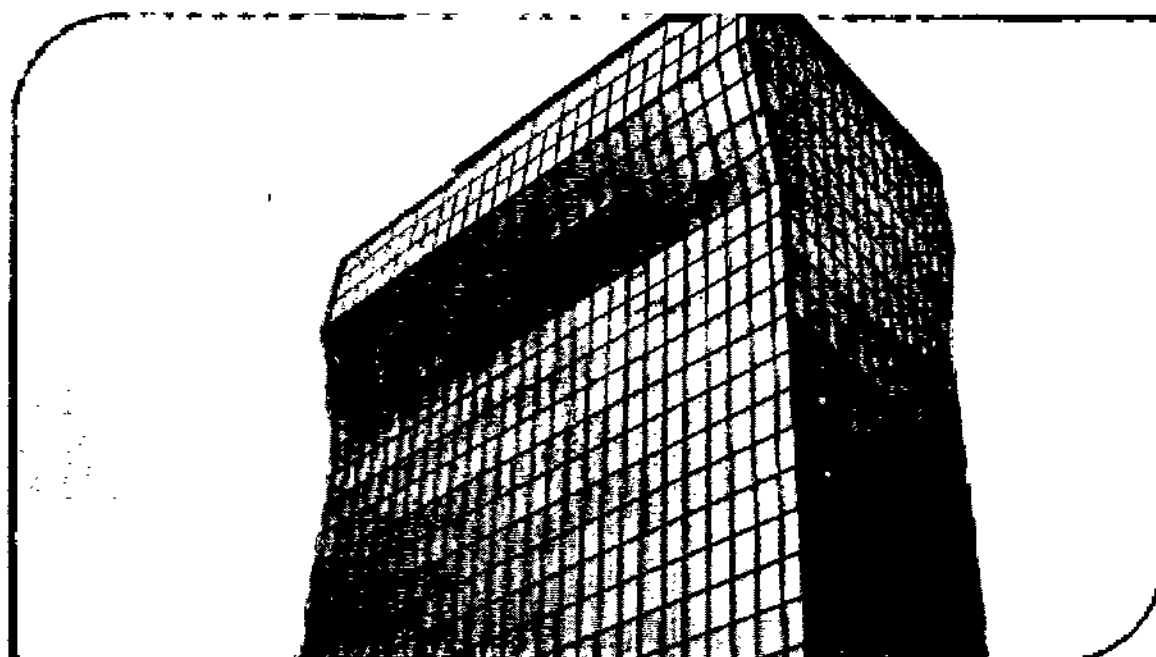
با توجه به تغییر کسب و کارهای بانکی طی سال‌های اخیر، بانک تجارت اقدام به پیاده‌سازی بانکداری شرکتی نمود. در همین راستا و به منظور ارایه خدمات متنوع بر اساس نیاز مشتری، می‌بایست تعاملات همه جانبه میان مشتریان بانکداری شرکتی و شرکت‌های تابعه و در صورت نیاز شرکت‌های غیرتابعه، ایجاد گردد. تعیین چارچوبی برای این تعاملات که عمدتاً بر اساس قراردادهای چند جانبه میان بانک، مشتری و شرکت‌های ارایه دهنده خدمات و تحت عنوان توافقنامه سطح خدمات و نیز قرارداد سه جانبه برای تامین زنجیره خدمات مشتریان ارزنده انجام میشود، در دستور کار بانک قرار گرفت. هدف اصلی از اجرای این برنامه علاوه بر ارتقای میزان رضایت مشتریان با ارایه خدمات مشتری محور، مشخص نمودن چارچوب ارتباط بانک با مشتری و شرکت‌ها می‌باشد.

طراحی و پیاده سازی نرم افزار ریسک پرتفوی معاملاتی سهام بانک

هدف اصلی از اجرای این برنامه، اندازه‌گیری ریسک بازار با تمرکز بر پرتفوی معاملاتی سهام بانک تجارت است که با توجه به رهنمودهای بازل ۲ و ۳ در خصوص نحوه محاسبه ریسک بازار و جایگاه اندازه‌گیری ارزش در معرض خطر پرتفوی سهام در ریسک بازار و نقش آن در محاسبه کفایت سرمایه، در دستور کار قرار گرفته است. از مهم‌ترین خروجی‌های این برنامه می‌توان به اخذ گزارشات سیستمی از وضعیت ریسک پرتفوی سهام و محاسبه سرمایه پوششی این پرتفوی اشاره نمود. به علاوه، نتایج حاصله در تکمیل گزارشات IFRS نیز قابل استفاده می‌باشد.

برنامه انتشار اوراق بدهی

رشد روزافزون بازار سرمایه و نیز الزامات ناشی از تغییرات به وجود آمده در مدل‌های کسب و کار بانک‌ها در عرصه‌های مختلف بانکداری از جمله تأمین مالی، باعث به وجود آمدن زمینه‌های کاری مشترک بین بازار پول و بازار سرمایه طی سال‌های اخیر گردیده است. بانک تجارت نیز در راستای استفاده از فرصت‌های تأمین مالی از طریق ابزارهای جدید و همچنین هم‌افزایی بین بانک و بازار سرمایه، برنامه انتشار اوراق را در دو قالب انتشار اوراق رهنی با تبدیل به اوراق بهادار نمودن تسهیلات رهنی بانک و انتشار صکوک اجاره به منظور تأمین مالی بانک در دستور کار سال ۱۳۹۶ قرار داده است. از نتایج مثبت اجرایی شدن این برنامه‌ها می‌توان به تأمین نقدینگی برای بانک در راستای اعطای تسهیلات به مشتریان، ایجاد توازن در منابع و مصارف بانک و بهبود نسبت‌های نظارتی اشاره نمود.



فصل چهارم

صورتهای مالی اساسی

گزارش فعالیت هیات مدیره
به مجمع عمومی عادی سالیانه



مبالغ به میلیون ریال

در تاریخ ۳۰ اسفند ماه ۱۳۹۵

ترازنامه

ترازنامه	ترازنامه	ترازنامه	ترازنامه	ترازنامه
۱۳۹۵/۰۳/۳۰	۱۳۹۵/۰۳/۳۰	۱۳۹۵/۰۳/۳۰	۱۳۹۵/۰۳/۳۰	۱۳۹۵/۰۳/۳۰
۴۳,۸۳۲,۴۹۳	۷۱,۴۰۲,۴۵۰	بدهی به بانکهای مرکزی و صندوق توسعه ملی	۳۸,۱۷۶,۶۴۴	۳۹,۵۰۴,۳۲۴
۳۳,۸۱۲,۳۱۸	۱۸,۴۸۷,۲۰۷	بدهی به بانکها و سایر مؤسسات اعتباری	۸۷,۴۴۵,۰۷۱	۱۱۴,۵۵۲,۱۵۲
۱۲۵,۷۳۲,۰۸۴	۱۱۰,۱۱۶,۵۶۴	سپردههای دیداری و مشابه	۲۱,۶۳۹,۷۴۳	۹,۹۵۲,۳۹۴
۳۷,۵۸۵,۵۸۰	۴۰,۵۳۶,۵۱۱	سپردههای پس انداز و مشابه	۱۷۵,۸۹۹,۵۹۹	۲۸۱,۶۰۲,۳۲۹
۶۱۱,۸۵۰,۵۴۸	۷۶۶,۱۹۶,۷۲۹	سپردههای سرمایه گذاری کوتاه مدت	۸۷۱,۱۴۸	۹۴۰,۶۴۶
۲۹,۲۵۰,۲۰۹	۳۷,۴۲۰,۹۵۷	سایر سپردهها	۴۵۲,۳۲۲,۷۵۰	۴۸۳,۱۵۵,۷۶۱
۵۲,۰۱۹,۹۸۹	۵۷,۵۳۶,۲۷۰	بدهی بانگ بابت پذیرش اعتبارات تساعی و پروت مدتدار ارزی	۳۹,۶۴۸,۱۵۸	۳۶,۸۵۲,۱۶۸
۵,۳۸۴,۵۶۵	۲,۸۶۴,۵۹۱	سود پرداختی به سپردهگذاران	۹۰,۲۷۶,۳۰۰	۱۱۴,۵۵۸,۷۰۱
۶۰۰,۹۵۴	۵۵۴,۰۳۶	سود سهام پرداختی	۵۱,۱۶۰,۷۶۷	۵۵,۰۸۹,۷۲۷
۹۰۲,۳۱۳	-	مالیات پرداختی	۶۳,۶۱۷,۲۲۱	۶۲,۵۲۵,۲۷۴
۳۳,۳۵۲,۰۵۲	۳۶,۵۱۷,۴۷۲	ذخایر و سایر بدهیها	۸۳۱,۸۰۲	۸۲۹,۱۴۷
۱۲,۸۷۷,۹۲۰	۱۵,۶۵۱,۵۴۸	ذخیره پاداش پایان خدمت و تعهدات بازگشتی کارکنان	۱۸,۳۵۷,۷۵۴	۸,۷۲۶,۱۶۹
۹۸۷,۱۰۷,۰۳۵	۱,۱۵۸,۰۸۴,۳۳۵	جمع بدهیها		
		حقوق صاحبان سهام:		
		سرمایه		
		اندوخته قانونی		
		سایر اندوختهها		
		تفاوت تسعیر ارز		
		زبان انباشته		
		جمع حقوق صاحبان سهام		
۱,۰۴۰,۲۳۶,۸۵۷	۱,۲۰۸,۲۸۹,۶۶۲	جمع بدهیها و حقوق صاحبان سهام	۱,۰۴۰,۲۳۶,۸۵۷	۱,۲۰۸,۲۸۹,۶۶۲
۳۰۱,۷۷۸,۰۷۴	۳۳۸,۶۸۱,۵۶۸	تعهدات بانگ	۳۰۱,۷۷۸,۰۷۴	۳۳۸,۶۸۱,۵۶۸
۲۷,۳۱۶,۵۱۳	۲۹,۲۴۴,۳۷۷	طرف وجوه اشاره شده و موارد مشابه	۲۷,۳۱۶,۵۱۳	۲۹,۲۴۴,۳۷۷
		جمع داراییها		
		تعهدات مشتریان		
		وجوه اشاره شده و موارد مشابه		

مبالغ به میلیون ریال

برای سال مالی منتهی به تاریخ ۲۰ اسفند ماه ۱۳۹۵

درآمد		درآمد	
درآمدهای مشاع:		درآمدهای مشاع:	
۱۰۸,۷۴۴,۵۷۵	۱۴۱,۶۱۲,۳۹۲	سود و وجه التزام تسهیلات اعطایی *	
۲۲,۷۳۸,۷۸۲	۱۸,۱۳۴,۰۷۱	سود حاصل از سرمایه گذاری ها و سپرده گذاری ها	
۱۳۱,۵۱۳,۴۵۸	۱۲۴,۷۴۶,۴۴۴	جمع درآمدهای مشاع	
(۱۱۷,۲۷۲,۶۷۵)	(۱۲۱,۳۸۶,۱۱۱)	سود علی الحساب پرداختی به سپرده های سرمایه گذاری	
.	.	تفاوت سود قطعی و علی الحساب پرداختی به سپرده های سرمایه گذاری	
(۱۱۷,۲۷۲,۶۷۵)	(۱۲۱,۳۸۶,۱۱۱)	سهم سود سپرده گذاران	
۱۴,۳۳۹,۶۸۲	۲۲,۳۶۰,۳۵۲	سهم بانک از درآمدهای مشاع	
درآمدهای غیر مشاع:		درآمدهای غیر مشاع:	
۷,۶۵۸,۰۲۷	۷,۶۹۴,۳۱۵	سود و وجه التزام فعالیت های غیر مشاع	
۷,۳۹۴,۷۴۴	۷,۰۳۸,۷۴۴	درآمد کارمزد	
۲,۱۳۲,۲۲۸	۲,۳۱۱,۱۱۵	نتیجه مبادلات ارزی	
۵۸۰۲,۵۲۱	۲,۴۷۹,۱۵۴	سایر درآمدها	
۲۲,۸۸۷,۵۲۰	۱۹,۱۲۲,۲۲۸	جمع درآمدهای غیر مشاع	
۲۷,۱۲۷,۲۰۲	۵۲,۴۸۲,۱۸۱	جمع درآمدها	
کسر می شود هزینه ها:		کسر می شود هزینه ها:	
(۲۰,۱۲۰,۴۸۳)	(۲۰,۹۳۸,۸۵۵)	هزینه های کارکنان	
(۷,۵۹۸,۷۲۵)	(۱۰,۱۷۱,۹۰۲)	سایر هزینه های اجرایی	
(۱,۸۱۲,۱۳۵)	(۱۵,۵۹۹,۲۰۶)	هزینه مطالبات مشکوک الوصول	
(۱,۸۸۷,۷۱۸)	(۱,۳۵۶,۰۱۳)	هزینه های مالی	
(۲,۲۸۴,۶۰۸)	(۲,۴۲۵,۹۱۷)	اضافه پرداخت به سپرده گذاران	
(۴۲,۸۰۳,۷۶۹)	(۵۵,۵۰۱,۸۹۳)	هزینه کارمزد	
(۱,۱۷۶,۵۶۶)	(۲,۰۱۸,۲۱۲)	جمع هزینه ها	
.	.	سود (زیان) قبل از مالیات	
(۱,۱۷۶,۵۶۶)	(۲,۰۱۸,۲۱۲)	مالیات بر درآمد	
(۱۴۶)	(۶۶)	زیان خالص	
نرخ حساب زیان انباشته		زیان خالص	
(۱,۱۷۶,۵۶۶)	(۲,۰۱۸,۲۱۲)	سود انباشته ابتدای دوره	
۵۶۱,۶۹۱	۴,۴۶۶,۴۲۸	تعدیلات سنواتی	
(۸۱۶,۲۸۷)	(۱۱,۸۵۴,۶۹۰)	زیان انباشته ابتدای دوره - تعدیل شده	
(۲۵۴,۶۹۶)	(۷,۳۸۸,۲۶۲)	سود سهام معسوب مجمع	
(۴۵۷,۰۰۰)	.	سود (زیان) قابل تخصیص	
(۷,۳۸۸,۲۶۲)	(۱۰,۴۰۶,۴۷۴)	اندوخته قانونی	
.	.	سایر اندوخته ها	
.	.	جمع اندوخته ها	
(۷,۳۸۸,۲۶۲)	(۱۰,۴۰۶,۴۷۴)	زیان انباشته پایان دوره	

برای سال مالی منتهی به تاریخ ۳۰ اسفند ماه ۱۳۹۵ مبالغ به میلیون ریال

توضیحات در مورد زیان و زیان خالص		
سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	(تجارت بانک)
(۳,۰۱۸,۲۱۲)	(۶,۶۷۶,۵۶۶)	زیان خالص دوره
۹۳,۷۳۷	۳۱۵,۸۰۴	تفاوت تسعیر ارز عملیات خارجی
(۲,۹۲۴,۴۷۵)	(۶,۳۶۰,۷۶۲)	زیان جامع سال مالی
(۱۱,۸۵۴,۶۹۰)	(۸۱۶,۳۸۷)	تعدیلات سنواتی
(۱۴,۷۷۹,۱۶۵)	(۷,۱۷۷,۱۴۹)	زیان جامع شناسایی شده از تاریخ گزارشگری سال قبل

برای سال مالی منتهی به تاریخ ۳۰ اسفند ماه ۱۳۹۵

مبالغ به میلیون ریال

تاریخ ۱۳۹۵	تاریخ ۱۳۹۴	توضیحات
۲۷,۵۵۷,۴۷۲	۵,۸۳۴,۵۵۵	فعالیت های عملیاتی:
		جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت های عملیاتی
(۳,۶۸۴,۱۷۴)	(۴۶,۹۱۸)	بازده سرمایه گذاری ها و سود پرداختی بابت تضمین مالی:
(۳,۶۸۴,۱۷۴)	(۴۶,۹۱۸)	سود سهام پرداختی به سهامداران
		جریان خالص خروج وجه نقد ناشی از بازده سرمایه گذاری ها و سود پرداختی بابت تضمین مالی
(۵,۰۳۸,۸۰۴)	(۱,۴۱۰,۴۲۲)	مالیات بر درآمد پرداختی
		فعالیت های سرمایه گذاری:
(۸۴۴,۳۴۴)	(۱,۷۳۹,۳۹۷)	وجوه پرداختی جهت خرید دارایی های مشهود
۵,۲۵۹,۸۷۴	۷۸۸,۷۳۴	وجوه حاصل از فروش دارایی های مشهود
-	(۶۹,۷۱۹)	وجوه پرداختی جهت خرید دارایی های نامشهود
۴۱,۲۴۳	۵۴,۸۲۸	وجوه حاصل از فروش دارایی های نامشهود
۴,۴۵۶,۷۷۳	(۹۶۵,۵۵۴)	جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت های سرمایه گذاری
۲۳,۲۹۱,۳۶۷	۳,۴۱۱,۶۶۱	جریان خالص ورود وجه نقد قبل از فعالیت های تأمین مالی
۲۳,۲۹۱,۳۶۷	۳,۴۱۱,۶۶۱	خالص افزایش در وجه نقد
۸,۴۳۷,۶۵۹	۳۴,۰۸۵,۷۹۲	مانده وجه نقد در ابتدای سال مالی
۲,۳۵۶,۸۶۶	(۸۷۹,۲۳۵)	تأثیرات تغییرات نرخ ارز
۳۴,۰۸۵,۷۹۲	۳۶,۶۱۸,۲۱۸	مانده وجه نقد در پایان سال مالی
۱,۸۷۱,۱۲۱	۱,۸۴۹,۳۷۷	مبادلات غیرنقدی

گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی

بانک تجارت (سهامی عام)

به انضمام صورتهای مالی

برای سال مالی منتهی به ۳۰ اسفند ماه ۱۳۹۵

بانک تجارت (سهامی عام)

فهرست مندرجات

شماره صفحه	عنوان
(۱) الی (۱۳)	گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی
۱ الی ۱۲۴	صورتهای مالی بانک



وزارت امور اقتصادی و دارائی
سازمان حسابرسی

گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی
به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام
بانک تجارت (سهامی عام)

گزارش نسبت به صورتهای مالی

مقدمه

۱ - صورتهای مالی بانک تجارت (شرکت سهامی عام) شامل ترازنامه به تاریخ ۳۰ اسفندماه ۱۳۹۵ و صورتهای عملکرد سپردههای سرمایه‌گذاری، سود و زیان، سود و زیان جامع، تغییرات در حقوق صاحبان سهام و جریان وجوه نقد برای سال مالی منتهی به تاریخ مزبور به همراه یادداشت‌های توضیحی ۱ تا ۶۸ توسط این سازمان، حسابرسی شده است.

مسئولیت هیئت‌مدیره در قبال صورتهای مالی

۲ - مسئولیت تهیه صورتهای مالی یاد شده طبق صورتهای مالی نمونه پیوست بخشنامه شماره ۹۵/۴۲۰۴۱۸ مورخ ۲۶ اسفند ۱۳۹۵ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، با هیئت‌مدیره بانک است. این مسئولیت شامل طراحی، اعمال و حفظ کنترل‌های داخلی مربوط به تهیه صورتهای مالی است به گونه‌ای که این صورتهای، عاری از تحریف با اهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه باشد.

مسئولیت حسابرس و بازرس قانونی

۳ - مسئولیت این سازمان، اظهارنظر نسبت به صورتهای مالی یاد شده براساس حسابرسی انجام شده طبق استانداردهای حسابرسی است. استانداردهای مزبور ایجاب می‌کند این سازمان الزامات آئین رفتار حرفه‌ای را رعایت و حسابرسی را به گونه‌ای برنامه‌ریزی و اجرا کند که از نبود تحریف با اهمیت در صورتهای مالی، اطمینان معقول کسب شود. حسابرسی شامل اجرای روشهایی برای کسب شواهد حسابرسی درباره مبالغ و دیگر اطلاعات افشا شده در صورتهای مالی است. انتخاب روشهای حسابرسی، به قضاوت حسابرس، از جمله ارزیابی خطرهای تحریف با اهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه در صورتهای مالی، بستگی دارد. برای ارزیابی این خطرهای، کنترل‌های داخلی مربوط به تهیه و ارائه صورتهای مالی به منظور طراحی روشهای حسابرسی مناسب شرایط موجود، و نه به قصد اظهارنظر نسبت به اثربخشی کنترل‌های داخلی بانک، بررسی می‌شود. حسابرسی همچنین شامل ارزیابی مناسب بودن

رویه‌های حسابداری استفاده شده و معقول بودن برآوردهای حسابداری انجام شده توسط هیئت‌مدیره و نیز ارزیابی کلیت ارائه صورتهای مالی است. این سازمان اعتقاد دارد که شواهد حسابرسی کسب شده، برای اظهارنظر مشروط نسبت به صورتهای مالی کافی و مناسب است. همچنین این سازمان مسئولیت دارد به عنوان بازرسی قانونی، موارد عدم رعایت الزامات قانونی مقرر در قوانین پولی و بانکی، عملیات بانکی بدون ربا، اصلاحیه قانون تجارت و مفاد اساسنامه بانک و نیز سایر موارد لازم را به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام گزارش کند.

مبانی اظهارنظر مشروط

۴ - بر اساس مفاد ماده ۳۴ اساسنامه صندوق بازنشستگی و از کارافتادگی کارکنان بانکها، کسری منابع صندوق می‌بایست توسط بانکهای عضو آن تامین شود. بر اساس محاسبات اکچوئری، سهم بانک مورد گزارش از کسری منابع صندوق تا پایان سال ۱۳۹۵ مبلغ ۳۶٫۲۱۸ میلیارد ریال (تا پایان سال ۱۳۹۴ مبلغ ۲۸٫۰۴۳ میلیارد ریال) تعیین گردیده است. شایان ذکر است بانک ضمن اعتراض به معیارهای مورد نظر در محاسبات اکچوئری در مقطع خصوصی سازی (پایان سال ۱۳۸۷) و بعد از آن، از این بابت جمعاً مبلغ ۸٫۰۰۱ میلیارد ریال ذخیره در حسابها منظور نموده است. با توجه به مراتب فوق، احتساب ذخیره کافی در حسابها ضروریست، لیکن تعیین میزان تعدیل در حسابها منوط به مشخص بودن نتایج اعتراض بانک خواهد بود.

۵ - اهم موارد قابل ذکر سرفصل مطالبات از دولت (یادداشت توضیحی ۱۱ صورتهای مالی) به شرح زیر می‌باشد:

۵-۱- سرفصل فوق شامل مبلغ ۴۵٫۳۱۰ میلیارد ریال احتساب سود و جرائم بیش از نرخهای مقرر در قراردادهای مشتریان می‌باشد. طبق مبانی تعیین میزان مطالبات بانکها از دولت در گزارشات حسابرسی مربوط، نرخ قرارداد با مشتریان ملاک محاسبه بوده لذا اضافه محاسبه فوق می‌بایست در حسابها مورد تعدیل قرار گیرد که در آن صورت حساب مطالبات از دولت و زیان انباشته به مبلغ ۴۵٫۳۱۰ میلیارد ریال به ترتیب کاهش و افزایش می‌یابد.

۵-۲- مطالبات از دولت شامل اصل و سود جمعاً به مبلغ ۲۵۵۱۲ میلیارد ریال مربوط به اوراق مشارکت وزارت نفت می‌باشد که شواهدی حاکی از تضمین آن از سوی دولت، به این سازمان ارائه نشده است. لذا صحت طبقه‌بندی مبلغ فوق تحت سرفصل مطالبات بانک از دولت برای این سازمان احراز نگردیده است.

۶- سایر حسابهای دریافتنی شامل مطالبات از محل واگذاری سرمایه‌گذاریها (یادداشت توضیحی ۳-۱۶ صورتهای مالی) به مبلغ ۱۶۳۶۴ میلیارد ریال بابت فروش سهام شرکتهای سرمایه‌گذاری ملی ایران و فرش ایران می‌باشد که از این بابت مبلغ ۱۲۲۱۵ میلیارد ریال سود فروش سهام شناسایی شده که مبلغ ۴۱۹۵ میلیارد ریال آن سهم سنوات آتی است. مضافاً در سال مالی قبل مبلغ ۲۶۲۱۸ میلیارد ریال بابت فروش سهام شرکتهای مولد نیروگاهی تجارت فارس و معادن فاریاب و ملک موسوم به مجتمع تجاری میلاد نور بندرعباس در حسابها منظور شده است. از بابت دوران تنفس و تقسیط فروش سهام شرکتهای مزبور در سال مالی قبل مبلغ ۱۴۶۴۳ میلیارد ریال سود شناسایی شده، در حالیکه در رعایت استانداردهای حسابداری، سود مزبور می‌بایست طی دوران تقسیط مورد شناسایی قرار گیرد. در سال مالی مورد گزارش، صرفاً مبلغ ۴۶۴۳ میلیارد ریال از مبلغ مزبور برگشت و حساب سود انباشته ابتدای سال مالی تعدیل شده است. همچنین در سال ۱۳۹۳، تعداد ۲ قطعه زمین و تراکم ساخت آنها متعلق به بانک تجارت با سه قطعه زمین و تراکم ساخت متعلق به بانک شهر معاوضه و بدون رعایت استاندارد حسابداری، مبلغ ۷۱۱۲ میلیارد ریال سود شناسایی شده است. در سال مالی قبل زمین‌ها به همان بهای واگذار شده اولیه به شرکتهای فرعی متعلق به این دو بانک واگذار شده است. با توجه به مراتب فوق، در صورت تعدیل حسابها زیان انباشته سال مالی مورد گزارش به مبلغ ۲۱۳۰۷ میلیارد ریال افزایش می‌یابد.

گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی (۱۳۹۵)
بانک تجارت (سهامی عام)

۷- بانک صورتهای مالی تلفیقی گروه برای سال مالی مورد گزارش را ارائه نکرده که با توجه به اهمیت اقلام صورتهای مالی واحدهای تجاری فرعی، این امر برخلاف استانداردهای حسابداری است.

۸- موارد عدم افشاء اطلاعات مندرج در صورتهای مالی ارائه شده نسبت به صورتهای مالی نمونه پیوست بخشنامه شماره ۹۵/۴۲۰۴۱۸ مورخ ۲۶ اسفند ۱۳۹۵ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شرح ذیل است:

۸-۱- مطالبات از دولت (یادداشت توضیحی ۱۱ صورتهای مالی) به تفکیک اصل، سود و جرائم.

۸-۲- طبقه‌بندی مطالبات از شرکتهای فرعی و وابسته براساس دستورالعمل مصوب شورای پول و اعتبار.

۸-۳- اطلاعات مانده بدهکاران موقت بصورت اقلام مرتبط و غیر مرتبط با تسهیلات (یادداشت توضیحی ۴-۱۶ صورتهای مالی).

۸-۴- افشاء مشتریان حقیقی و حقوقی در یادداشت سپرده‌های مشتریان، موضوع یادداشت توضیحی ۲۲ صورتهای مالی.

۸-۵- مبالغ تسهیلات دریافتی از صندوق توسعه ملی (یادداشت توضیحی ۱-۲۶ صورتهای مالی).

۸-۶- اطلاعات سپرده‌های سرمایه‌گذاری دریافتی از بانکها و موسسات اعتباری (یادداشت توضیحی ۵-۲۸ صورتهای مالی).

۸-۷- اطلاعات مقایسه‌ای سهم منابع بانک از درآمدهای مشاع برای سال مالی ۱۳۹۴ (یادداشت توضیحی ۱-۴۰ صورتهای مالی).

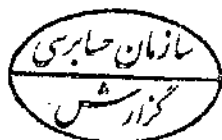
۸-۸- محاسبه اطلاعات حق‌الوکاله اعلام شده بصورت ریز سپرده‌های کوتاه مدت عادی، سپرده‌های کوتاه مدت ویژه، گواهی سپرده عام یک ساله، دو ساله، سه ساله، چهار ساله، پنج ساله و سپرده‌های سرمایه‌گذار دریافتی از بانکها و موسسات اعتباری (یادداشت توضیحی ۱-۴۱ صورتهای مالی).

گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی (ادامه)
بانک تجارت (سهامی عام)

- ۸-۹- اطلاعات هزینه اختصاصی مطالبات مشکوک الوصول بصورت تفکیکی مشکوک الوصول تا ۵ سال و بیش از ۵ سال (یادداشت توضیحی ۱-۵۱ صورتهای مالی).
- ۸-۱۰- اطلاعات مربوط به مبالغ هزینه استهلاک داراییهای نامشهود (یادداشت توضیحی ۵۳ صورتهای مالی).
- ۸-۱۱- اطلاعات مربوط به داراییهای معاوضه شده در سال ۱۳۹۵ شامل نوع دارایی، نوع رابطه طرف معامله، نوع دارایی تحصیل شده و ارزشهای دفتری و کارشناسی.
- ۸-۱۲- اطلاعات مربوط به تعهدات ایجاد شده بابت اعتبارات اسنادی و به تفکیک نوع وثیقه و تعهدات ایجاد شده بدون وثیقه موضوع یادداشت توضیحی ۲-۵-۵۷ صورتهای مالی.
- ۸-۱۳- اطلاعات معاملات با اشخاص وابسته شامل مبلغ معامله و سود و زیان ناخالص معامله، (یادداشت توضیحی ۳-۶۴ صورتهای مالی).
- ۸-۱۴- اطلاعات تسهیلات و تعهدات کلان، شامل نوع روابط به نام مشتری، تاریخ اعطاء، نوع وثیقه، شماره و تاریخ مصوبه هیئت مدیره، موضوع یادداشت (یادداشت توضیحی ۶۸ صورتهای مالی).
- ۹- به دلیل نبود اطلاعات لازم درخصوص ریسکهای بانک به شرح یادداشت توضیحی ۶۲ صورتهای مالی، حصول اطمینان از ارائه مناسب آن بر پایه معیارهای بکار گرفته شده در یادداشت مذکور، امکانپذیر نمیباشد.

اظهار نظر مشروط

- ۱۰- به نظر این سازمان، به استثنای آثار موارد مندرج در بندهای ۴، ۱-۵، ۶ الی ۸ و همچنین به استثنای آثار احتمالی موارد مندرج در بندهای ۲-۵ و ۹، صورتهای مالی یاد شده در بالا، از تمام جنبههای با اهمیت، طبق صورتهای مالی نمونه پیوست بخشنامه شماره ۹۵/۴۲۰۴۱۸ مورخ ۲۶ اسفند ۱۳۹۵ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است.



تأکید بر مطلب خاص

۱۱- به شرح یادداشت توضیحی ۵-۲۶ صورتهای مالی، براساس مفاد آئیننامه میزان و نحوه دریافت حق عضویت در صندوق ضمانت سپرده‌ها، حق عضویت سالانه برابر با ۲۵ صدم درصد میانگین مانده هفتگی هر حساب سپرده‌ای سال مالی قبل، تا سقف تضمین، تعیین شده است. تا تاریخ این گزارش، صندوق مزبور سهم بانک از حق عضویت سالانه را اعلام ننموده و بانک از این بابت مبلغ ۹۲۰ میلیارد ریال ذخیره در حسابها منظور نموده است. اظهارنظر این سازمان در اثر مفاد این بند مشروط نشده است.

۱۲- همانگونه که در یادداشت توضیحی ۱-۲-۱۰ صورتهای مالی منعکس است، بر اساس دستورالعمل ایفای تعهدات ارزی گذشته شماره ۶۰/۱۰۳۸ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۳ و ۶۰/۱۰۱۵ مورخ ۱۳۹۲/۹/۱۶ بانک مرکزی، بانک مورد گزارش با ثبت تعهدات ارزی با نرخ مرجع در سامانه بانک، مدعی مبلغ ۱۱۱۳۹ میلیارد ریال (سال قبل مبلغ ۶۱۶۷ میلیارد ریال) مطالبات از بانک مرکزی شده است که نتایج بررسیهای بانک مرکزی تاکنون ابلاغ نگردیده و مقرر شده این موضوع مورد حسابرسی ویژه قرار گیرد. همچنین به شرح یادداشت توضیحی ۳-۴-۱۶ صورتهای مالی، بانک مرکزی در پایان سال مالی ۱۳۹۰ به استناد مصوبه هیات ۵ نفره کارگروه ساماندهی مسایل ارزی، مبلغ ۲۲۵۰ میلیارد ریال تحت عنوان مابه‌التفاوت نرخ ارز از حساب بانک برداشت نموده است. بانک نسبت به موضوع برداشت اعتراض و اقدام به پیگیری آن نموده، لیکن تا تاریخ این گزارش موضوع تعیین تکلیف نشده و نتایج نهایی آن منوط به حل و فصل نهایی موضوع با مسئولین ذیصلاح بانک مرکزی خواهد بود. اظهارنظر این سازمان در اثر مفاد این بند مشروط نشده است.

۱۳- بشرح یادداشت توضیحی ۱-۲۵ صورتهای مالی، از بابت مالیات عملکرد سال ۱۳۹۴ به استناد برگ تشخیص مالیاتی صادره مبلغ ۳۲۹۰ میلیارد ریال مورد مطالبه قرار گرفته که مورد اعتراض بانک واقع شده و ذخیره‌ای از این بابت در حسابها منظور نگردیده است. همچنین مالیات پرداختنی از بابت عملکرد سال ۱۳۹۵، با توجه به زیان ابرازی، محاسبه و لحاظ نگردیده است. تعیین میزان مالیات قطعی منوط به اظهارنظر مقامات مالیاتی است. اظهارنظر این سازمان در اثر مفاد این بند مشروط نشده است.

۱۴- به شرح یادداشت توضیحی ۲-۴-۱۶ صورتهای مالی، میزان وجوه سوء استفاده مالی کشف شده بانک مبلغ ۷۶۷ میلیارد ریال است که مبلغ ۳۷۰ میلیارد ریال از این بابت ذخیره در حسابها منظور شده است. همچنین سوء استفاده کشف شده طی سال مالی مورد گزارش بالغ بر ۴۴۲ میلیارد ریال (سال مالی قبل ۴۱ میلیارد ریال) و نیز وصولیها از این بابت تا تاریخ این گزارش مبلغ ۴۰۹ میلیارد ریال (سال قبل ۳۸ میلیارد ریال) بوده است. اظهارنظر این سازمان در اثر مفاد این بند مشروط نشده است.

سایر بندهای توضیحی

۱۵- گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی نسبت به صورتهای مالی تهیه شده طبق استانداردهای حسابداری در تاریخ ۱۹ تیر ۱۳۹۶ صادر شده است و این گزارش نیز طبق ضوابط بانک مرکزی به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام ارایه می شود.

گزارش در مورد سایر الزامات قانونی و مقرراتی

گزارش در مورد سایر وظایف بازرس قانونی

۱۶- موارد عدم رعایت بخشنامه ها و مصوبات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال مالی مورد گزارش طی نامه جداگانه به بانک مرکزی (اداره نظارت بر موقعیت بانگها) اعلام گردیده است.

۱۷- بدلیل عدم وصول مناسب اقساط تسهیلات اعطایی، مطالبات غیرجاری بالغ بر ۲۰ درصد کل تسهیلات می باشد و مطالبات سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول تا میزان ۱۳ درصد رشد داشته است. مضافاً سود تسهیلات بانک با نرخ موثر ۱۲ الی ۲۴ درصد می باشد. لیکن قیمت تمام شده پول در سال جاری ۲۱/۴ و پایان سال قبل ۲۳/۵۸ درصد بوده است. اضافه برداشت و تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی نسبت به پایان سال مالی قبل بالغ ۲۷۳۷۰ میلیارد ریال معادل ۶۲ درصد رشد داشته است. ضمناً طبق یادداشت توضیحی ۳-۷-۶۲ صورتهای مالی و با توجه به کاهش سرمایه پایه بانک به مبلغ ۲۴۱۶۱ میلیارد ریال (سال قبل مبلغ ۲۷۹۸۶ میلیارد ریال) اطلاعات تعهدات و تسهیلات کلان و ذینفعان واحد همچنان بر مبنای مبلغ سرمایه پایه سال قبل (مبلغ ۵۳۹۱۷ میلیارد ریال) ارائه شده است. علاوه بر این، طبق یادداشت توضیحی ۱۰-۳-۶۲ صورتهای مالی میزان سرمایه لازم برای پوشش اعتباری داراییهای بانک مبلغ ۷۰۷۷۴ میلیارد ریال می باشد، لیکن در حال حاضر کل حقوق صاحبان سهام مبلغ ۵۰۲۰۵ میلیارد ریال است. شایان ذکر است نسبت خالص داراییهای ثابت به حقوق صاحبان سهام ۲/۵ برابر حد مجاز تعیین شده بانک مرکزی است و کفایت سرمایه از ۳/۹

درصد در سال ۱۳۹۴ به ۳ درصد در سال جاری کاهش و سرمایه پایه نیز ۱۴ درصد کاهش یافته است. همچنین بالغ بر ۵۰ درصد از اقلام ترازنامه دارای ریسک ۱۰۰ درصد بوده به طوری که داراییهای منجمد و بلوکه شده در بخشهای مطالبات از دولت و سرفصلهای مطالباتی به ترتیب به مبالغ ۳۱۶٫۲۳۰ میلیارد ریال و ۱۲۰٫۱۳۱ میلیارد ریال می باشد. تداوم افزایش زیان بانک (بدون لحاظ نمودن آثار کسری ذخایر مطالبات مشکوک الوصول، اکچوئری و...) ادامه داشته و برنامه مشخصی در جهت سودآوری بانک و چگونگی خروج از شرایط حاکم به این سازمان ارائه نشده است.

۱۸- مانده زیان انباشته بانک در تاریخ ترازنامه بالغ بر مبلغ ۱۰٫۴۰۶ میلیارد ریال بوده که در صورت لحاظ نمودن آثار مالی بندهای این گزارش، از سرمایه ثبت شده بیشتر می شود.

۱۹- مفاد مواد ۲۱ و ۲۲ قانون ارتقاء سلامت اداری و تبصره های آن، مبنی بر سه ثبت رساندن نرم افزارهای مالی و اداری مورد استفاده بانک در شورای عالی انفورماتیک، رعایت نشده است.

۲۰- موارد عدم رعایت قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور در سال مالی مورد گزارش به شرح زیر می باشد:

۱-۲۰- مفاد بند (الف) ماده ۱۶ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مبنی بر واگذاری سالانه حداقل ۳۳ درصد اموال خود اعم از منقول، غیر منقول و سرقفلی که به تملک بانک و شرکتهای تابعه درآمده و به تشخیص شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی مازاد می باشد، به طور کامل.

۲-۲۰- مفاد بند (ب) ماده ۱۶ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مبنی بر واگذاری سهام تحت تملک بانک و شرکتهای تابعه در بنگاههایی که فعالیتهای غیر بانکی انجام می دهند.

۳-۲۰- مفاد آیین نامه اجرایی جزء (ب) تبصره یک بند (ت) ماده ۱۷ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مبنی بر ارسال فهرست اموال و داراییهایی ناشی از تملک قهری به بانک مرکزی هر سه ماه یکبار.

گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی (ادامه)

بانک تجارت (سهامی عام)

۴-۲۰- مفاد آیین نامه اجرایی بند (پ) ماده ۱۷ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مبنی بر اعلام فهرست حسابرسی شده املاک غیر منقول و اطلاعات سهام تحت تملک بانک تا پایان سال.

۵-۲۰- مفاد دستورالعمل اجرایی ماده ۲۱ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مبنی بر افتتاح حساب ویژه بنا به درخواست واحد تسهیلات گیرنده.

۶-۲۰- مفاد ماده ۴۷ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مبنی بر اعطای تسهیلات به بخش کشاورزی به میزان تعیین شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲۱- موارد عدم رعایت الزامات قانونی مقرر در اصلاحیه قانون تجارت و مفاد اساسنامه بانک در سال مالی مورد گزارش به شرح زیر است:

۱-۲۱- مفاد تبصره ۲ ماده ۲۴۱ اصلاحیه قانون تجارت در خصوص ممنوعیت عضویت همزمان در بیش از یک شرکت که تمام یا بخشی از سرمایه آن متعلق به دولت یا نهادها یا موسسات عمومی غیر دولتی است، به سمت مدیر عامل یا عضو هیئت مدیره در مورد اعضای هیئت مدیره بانک.

۲-۲۱- مفاد مواد ۱۰۷ و ۱۱۲ اصلاحیه قانون تجارت و نیز مفاد مواد ۵۸ و ۶۶ اساسنامه مبنی بر اینکه تعداد اعضای هیئت مدیره در شرکتهای سهامی عام نباید از پنج نفر کمتر باشد و نیز در چنین شرایطی مدیران باقیمانده باید بلافاصله مجمع عمومی عادی را جهت تکمیل اعضای هیئت مدیره دعوت نمایند.

۳-۲۱- مفاد تبصره ۲ ماده ۷ اساسنامه مبنی بر عدم تملک بیش از یک درصد سهام بانک یا موسسه اعتباری غیربانکی دیگر.

۴-۲۱- مفاد ماده ۵۷ و تبصره ۱ ماده ۸۱ اساسنامه بانک در خصوص موظف نبودن اکثر اعضاء و رئیس هیئت مدیره.

گزارش حسابرسی مستقل و بازرسی قانونی (ادامه)

بانک تجارت (سهامی عام)

۲۱-۵- مفاد ماده ۱۱۶ اساسنامه درخصوص دعوت مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام توسط هیئت مدیره جهت اتخاذ تصمیم در صورت کاهش نسبت کفایت سرمایه بانک به کمتر از ۵۰ درصد حد مقرر بانک مرکزی.

۲۱-۶- مفاد ماده ۱۱۸ اساسنامه مبنی بر احتساب کاهش ارزش کافی متناسب با هریک از طبقات داراییها.

۲۱-۷- مفاد ماده ۱۳۲ اساسنامه درخصوص سرمایه گذاری بانک در سهام و سایر اوراق بهادار در چارچوب ضوابط بانک مرکزی.

۲۱-۸- مفاد ماده ۱۳۵ اساسنامه درخصوص اعطای تسهیلات به متقاضیان دارای سابقه بدهی غیرجاری.

۲۱-۹- پیگیریهای بانک جهت انجام تکلیف مقرر در مجمع عمومی عادی مورخ ۱۳۹۵/۷/۲۶ صاحبان سهام، درخصوص بندهای ۴ الی ۶، ۱۲ الی ۱۴، ۱۹ و ۲۵ این گزارش و نیز پیاده سازی سیستم بانکداری متمرکز، به نتیجه نرسیده است.

۲۲- معاملات مندرج در یادداشت توضیحی ۳-۶۴ صورتهای مالی، به عنوان کلیه معاملات مشمول ماده ۱۲۹ اصلاحیه قانون تجارت که طی سال مالی مورد گزارش انجام شده و توسط هیئت مدیره بانک به اطلاع این سازمان رسیده، مورد بررسی قرار گرفته است. در مورد معاملات مذکور مفاد ماده فوق مبنی بر کسب مجوز از هیئت مدیره و عدم شرکت مدیر ذینفع در رای گیری رعایت شده است. مضافاً نظر این سازمان، به شواهدی حاکی از اینکه معاملات مزبور با شرایط مناسب تجاری و در روال عادی عملیات بانک انجام نگرفته باشد، جلب نگردیده است.

۲۳- گزارش هیات مدیره، موضوع ماده ۲۳۲ اصلاحیه قانون تجارت، درباره فعالیت و وضع عمومی بانک تجارت (شرکت سهامی عام) که به منظور تقدیم به مجمع عمومی عادی صاحبان سهام تنظیم گردیده، مورد بررسی این سازمان قرار گرفته است. با توجه به رسیدگیهای انجام شده و در نظر داشتن موارد مندرج در بندهای ۴، ۵-۱ و ۶ الی ۸ این گزارش، نظر این سازمان به موارد با اهمیتی که حاکی از مغایرت اطلاعات مندرج در گزارش مذکور با اسناد و مدارک ارائه شده از جانب هیات مدیره باشد، جلب نشده است.

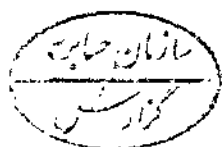
گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی (ادامه)

بانک تجارت (سهامی عام)

گزارش در مورد سایر مسئولیتهای قانونی و مقرراتی حسابرس

۲۴- موارد عدم رعایت الزامات سازمان بورس و اوراق بهادار در سال مالی مورد گزارش به شرح زیر می باشد:

ردیف	مواد و بندهای قانونی	بخشنامهها	نهاد مواد قانونی	موارد عدم رعایت
۱	بندهای ۱ الی ۴، ۶، ۷ و ۱۰ ماده ۷ و مواد ۹، ۱۰ و ۱۳	دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات شرکتی ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۶/۵/۳	افشاء صورتهای مالی حسابرسی شده سالانه حداکثر ۴ ماه پس از پایان سال مالی، افشاء گزارش هیئتمدیره حداقل ۱۰ روز قبل از برگزاری مجمع عمومی، افشاء اطلاعات و صورتهای مالی میان دورهای ۳، ۶ و ۹ ماهه حسابرسی نشده حداکثر ۳۰ روز پس از مقاطع ۳ ماهه، افشاء صورتهای مالی میان دورهای ۶ ماهه حسابرسی شده حداکثر ۶۰ روز بعد از پایان دوره مالی و تلفیقی حداکثر ۷۵ روز پس از پایان دوره مالی، اظهارنظر حسابرس نسبت به برنامههای آتی مدیریت و پیشبینی عملکرد سالیانه بانک اصلی و تلفیقی گروه حداکثر ۲۰ روز پس از ارائه اطلاعات توسط ناشر و اطلاعات پیشبینی عملکرد سالانه، ۳، ۶ و ۹ ماهه واقعی حداکثر ۳۰ روز پس از پایان مقاطع ۳ ماهه، ارائه و افشاء صورتهای مالی و پیشبینی عملکرد سالانه بانک و صورتهای مالی شرکتهای فرعی و اطلاعات پرتفوی سرمایه گذارها در مورد شرکتهای فرعی که فعالیت اصلی آنها سرمایه گذاری در اوراق بهادار می باشد، در مقاطع مختلف طی دوره مالی مورد گزارش افشاء فوری (حداکثر تا قبل از ساعت شروع معاملات روز بعد از تاریخ مجمع) تصمیمات مجمع عمومی، افشاء صورتجلسه مجمع عمومی که به مرجع ثبت شرکتهای ارائه شده حداکثر ظرف یک هفته پس از ابلاغ ثبت و افشای فوری تغییر در روش یا رویه حسابداری به همراه دلایل و آثار مالی ناشی از آن.	عدم رعایت مهلت های مقرر در دستورالعمل یاد شده.



گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی (ادامه)

بانک تجارت (سهامی عام)

ردیف	مواد و بندهای قانونی	بغضنامهها	مفاد مواد قانونی	موارد عدم رعایت
۲	ماده ۵، ۹ و ۱۸	دستورالعمل انضباطی	پرداخت سود تقسیم شده مصوب مجمع عمومی	عدم رعایت مفاد ماده قانونی
		ناشران پذیرفته شده در	ظرف مهلت قانونی و ارائه دلائل زیاندهی و	تقسیم سود مصوب ظرف
		بورس اوراق بهادار تهران	برنامه آتی برای رفع موانع و سودآور شدن	مهلت قانونی، عدم ارائه
		مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۱۲	حداکثر ظرف ۲ ماه پس از ارائه صورتهای مالی	دلائل زیاندهی و برنامه آتی
		مسئله حسابرسی شده، بنسبنهای گزارش	برای رفع موانع و سودآور	
		حسابرسی ناشی از عدم انجام تعدیلات با اهمیت	شدن و عدم انجام تعدیلات	
		در سود و زیان و یا سود قابل تقسیم ناشر.	با اهمیت در سود و زیان.	
۳	بند ۲ و ۷ ماده ۶	دستورالعمل پذیرش اوراق	سهام شناور حداقل ۲۰ درصد و نسبت حقوق	عدم رعایت نسبت مقرر در
		بهادار در بورس اوراق	ماحیان سهام به کل دارایها حداقل ۲۰ درصد	دستورالعمل یاد شده.
		بهادار تهران مصوب		
		۱۳۸۶/۱۰/۱		
۴	ماده ۱۲	دستورالعمل کنترلهای	افشای گزارش کنترلهای داخلی هیأت مدیره در	عدم افشای گزارش
		داخلی مصوب	سامانه سازمان بورس اوراق بهادار و الزامات	کنترلهای داخلی در سازمان
		۱۳۹۱/۲/۱۶ سازمان	افشاء اطلاعات و تصویب معاملات اشخاص	بورس اوراق بهادار و عدم
		بورس و اوراق بهادار.	وابسته ناشران بورس.	افشاء اطلاعات و تصویب
			معاملات اشخاص وابسته به	
			طور کامل.	
۵	مواد ۲۸ و ۴۹	اساسنامه نمونه شرکتهای	دعوت به مجمع عمومی عادی برای تکمیل	عدم رعایت مفاد مقررات
		سهامی عام پذیرفته شده	اعضای هیأت مدیره و ارائه گزارش فعالیت و وضع	مربوطه.
		در بورس اوراق بهادار	عمومی شرکت حداکثر ظرف مدت سه ماه پس	
		تهران مصوب ۱۳۸۶/۴/۱۰	از پایان سال مالی به بازرس.	

۲۵- در اجرای ماده ۳۳ دستورالعمل اجرایی مبارزه با پولشویی توسط حسابرسان، رعایت مفاد قانون مزبور و آئین نامه ها و دستورالعملهای اجرایی مرتبط، در چارچوب چک لیست های ابلاغی مرجع ذیربط و استانداردهای حسابرسی، توسط این سازمان مورد ارزیابی قرار گرفته است. در این خصوص به استثنای عدم رعایت برخی از مفاد قانون مبارزه با پولشویی، آئین نامه اجرایی آن و دستورالعمل های مرتبط (از جمله درج کدپستی مشتریان، سطح فعالیت مشتریان، طبقه بندی مشتریان براساس ریسک احتمالی ناشی از شاخصهای مؤثر، ارزیابی مجدد فعال بودن مشتریان و پایش ادواری حسابهای در معرض ریسک بیشتر) این سازمان به موارد با اهمیتی حاکی از عدم رعایت قوانین و مقررات یاد شده برخورد نکرده است.



گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی (ادامه)
بانک تجارت (سهامی عام)

۲۶- صورت ریز محاسبات مربوط به تفاوت سود قطعی و علی الحساب سپرده های سرمایه گذاری که در یادداشت های توضیحی ۴۰ الی ۴۳ صورتهای مالی افشا گردیده، در انطباق با مفاد بخشنامه شماره ۱۲۶۳۳۱ مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۹ و نامه شماره ۹۴/۶۹۳۸۳ مورخ ۱۳۹۴/۳/۲۰ بانک مرکزی مورد رسیدگی قرار گرفته است. در این خصوص به استثنای پرداخت سود مازاد بر نرخهای مقرر بانک مرکزی در مواردی به سپرده گذاران، به مواردی حاکی از عدم رعایت مفاد بخشنامه مذکور برخورد نشده است.

۲۸ تیر ۱۳۹۶

سازمان حسابرسی

مجید محرابی
مجید دارابی